MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 1000 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 37 — 23 EYLÜL 1974 — SAYI: 1806

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları:

Karar sayı: 401 — Karar tarihi: 5-9-1974

Konu: Cumartesi gününün tatil sayılması sebebiyle ilkokullarda yeniden düzenlenen Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi hk.

12 Sayılı kanun hükmündeki kararnamenin 99. maddesiyle cumartesi günlerinin tatil sayılmasından dolayı normal ve çift öğretim yapan ilkokullarla birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda Haftalık Ders Dağıtım Çizelgelerinin yeniden düzenlenmesi hakkında İlköğretim Genel Müdürlüğünün 14-8-1974 gün ve 40726 sayılı teklif yazısı Kurulumuzca incelenerek ve 22-7-1974 gün ve 1798 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan IX. Millî Eğitim Şûrasının "Ahlâk Dergisi"yle ilgili kararı da gözönünde tutularak bağlı örneğe göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.

4/9/1974

Mustafa ÜSTÜNDAĞ
Millî Eğitim Bakanı

ZAMAN ÇİZELGELERİ VE HAFTALIK DERS PROGRAMLARI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Normal Öğretim Yapan Okullarda:

1. Programda, normal öğretim yapan okulların haftalık ders sayısı toplam 29 bütün olarak ele alınmıştır. Ayrıca, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ek olarak konulan "Eğitsel Çalışmalar" için beş, haftalık çalışmaların değerlendirilmesi için bir ders saatı konmuştur. Böylece bütün bu çalışmaların ve ders saatlerinin haftalık toplamı 1400 dakika (35 ders saati) etmektedir. Ancak, günlük çalışmaların planlaştırılması her gün birinci ders saatında yapılacaktır (Çizelge No: 1)

2. Bir günde, ünite çalışmalarıyle ifade ve beceri dersleri etkinlikleri için 280; ayrıca beslenme ve dinlenme gibi işlere de 70 dakikalık zaman ayrılmıştır. (Çizelge No: 2)

Normal öğretim yapan okullarda sınıflara göre uygulanması düşünülen haftalık çalışma programları eklidir. (Çizelge No: 3, 4, 5 ,6)

Her dersin haftalık çalışma süreleri aynı kalmak üzere, günlük ders süreleri ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılmak suretiyle gerekli değişiklikler yapılabileceği gibi, derslerin çizelgelerdeki yerleri de değiştirilebilir. Ancak, ay sonlarında derslerin haftalık süreler toplamı, çizelgelere göre gerçekleştirilmiş olmalıdır.

Hayat Bilgisi ,Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi dersine ek olarak konulan 200 dakikalık Eğitsel Çalışmalar Öğretmenli olup, bu çalışmalar, kitap okuma, sınıfça ders gezisi yapma, konferans dinleme, temsil, musamere ve filim seyretme, okul bahçesinde tarım işleriyle uğraşma, ders aracı ünitelerle ilgili deneyler yapma, müzik ve beden eğitimi etkinliklerine katılma, bayram töreni hazırlıkları ve sosyal kol çalışmaları... şeklinde olacaktır.

Ayrıca, eğitsel çalışmalar saatinde günlük çalışmaların değerlendirilmesi, ünite çalışmalarıyle ilgili ara değerlendirme veya ertesi gün yapılacak işlerin tasarlanması etkinliklerine de yer verilebilecektir.

Haftalık çalışmaların değerlendirilmesi için ayrılan 40 dakikalık zaman haftanın son dersine konacaktır.

Değerlendirme saatinde, haftalık çalışmaların değerlendirilmesi yapılacaktır. Gerektiğinde ara ve genel değerlendirmelere de yer verilebilir.

Çift Öğretim Yapan Okullarda:

I. Uzun günler:

Uzun günlü aylar Eylül, Ekim, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarıdır. Bu aylarda haftada 1200 dakika (30 ders saati) dersler için ayrılmıştır. (Çizelge No: 7) Ayrıca, günlük derslere ayrılan zaman 240 beslenme ve dinlenmeye ayrılan zaman günlük toplam 60 dakikadır. (Çizelge No: 8). Uzun günlerde uygulanacak sınıflara göre haftalık çalışma programları bu esasa göre düzenlenmiştir. (Çizelge No: 9, 10, 11, 12).

II. Kısa günler:

Kısa günlü aylar Kasım, Aralık, Ocak, Şubat aylarıdır. Bu aylarda uygulanacak haftalık ve günlük derslerle diğer işlerin süresi ekli çizelgede gösterilmiştir. (Çizelge No: 13, 14).

Program, çift öğretim yapan okulların, kısa günlerde haftada 1000 dakikanın derslere ayarlanmasını öngörmektedir. (Çizelge No: 13) Buna göre günlük ders etkinliklerine 200 dakika kadar diğer işler için 50 dakika kadar zaman ayrılmıştır. (Çizelge No :14). Çift öğretim yapan okulların kısa günlerde sınıflara göre haftalık ders programları eklidir. (Çizelge No: 15, 16, 17).

Birleştirilmiş Sınıflı Okullarda:

a. Öğrenci sayısına göre öğretmen sayısı az olan okullarda birleştirilmiş sınıfların nasıl yönetileceği (Birleştirilmiş Sınıflarla İlgili Esaslar) bölümünde açıklanmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmenleri, bölge ilköğretim müfettişi ile işbirliği yaparak öğretimin en verimli şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyle, öğretim yılı başında okulun öğretmen, öğrenci, derslik sayılarına ve açıklamalardaki esaslara göre sınıfları aralarında paylaşırlar. (Ancak, yaş ve bilgi seviyeleri çok farklı olan çocuklarla ilgili sınıfların birleştirilmesi mecbur kalmadıkça tercih edilmemelidir).

b. Programda, birleştirilmiş sınıflı okullarda haftalık ders sayısı toplamı 29 bütün olarak ele alınmıştır. Ayrıca, Hayat Bilgisi Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ek olarak konulan "Eğitsel Çalışmalar" için beş haftalık çalışmaların değerlendirilmesi için bir ders saatı konmuştur. Böylece bütün bu çalışma ve ders saatlerinin haftalık toplam 1400 dakika (35 ders saatı) etmektedir. Ancak, günlük çalışmaların planlaştırılması her günün birinci ders saatında yapılacaktır. (Çizelge No: 19).

c. Ünite çalışmalarıyle ifade ve beceri etkinlikleri için 280 dakika, ayrıca, beslenme, dinlenme gibi diğer işler için 70 dakika kadar zaman ayrılmıştır. (Çizelge No: 18). Her dersin haftalık süresi aynı kalmak üzere günlük ders süreleri ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılmak suretiyle gerekli değişiklikler yapılabileceği gibi derslerin yerleri de değiştirilebilir. Ancak, ay sonlarında derslerin haftalık süreler toplamı çizelgelere göre gerçekleştirilmiş olmalıdır.

Birleştirilmiş sınıflı I, II, III öğretmenli okullara ait, öğretmenli veya ödevli geçecek ders sürelerini gösteren çizelgeler eklidir. (Çizelge 20, 22, 24, 26).

ç. Birleştirilmiş sınıflı okullarda:

Çevre ve mevsim zorlaması, derslik veya öğretmen sayısının azlığı halinde çift öğretim yapılması zorunlu olur.

Bu takdirde sabahcı ve öğleci gruplar ihtiyaca göre çok değişik guruplar meydana getireceğinden bu gibi okullar için haftalık ders programı örneği verilmiştir.

Öğretim yılı başında bölge ilköğretim müfettişinin başkanlığında çift öğretim yapacak birleştirilmiş sınıflı okulların haftalık ders programları:

a. Çift öğretim kısa ve uzun ayların haftalık ve günlük çalışma süreleri (8, 13, 14 numaralı çizelgeler).

b. Birleşmiş sınıflı okullarla ilgili (20, 22, 24, 26) numaralı) haftalık ders programları göz önünde tutularak yeniden düzenlenir.

b. Birleşmiş sınıflarla ilgili çizelgelerde öğretmenin doğrudan doğruya meşgul olacağı dersler büyük temel harflerle, öğrencilerin kendi kendilerine ödevli olarak çalışacakları dersler de küçük temel harflerle gösterilmiştir. Bir, iki, üç öğretmenli okullarda uygulanacak haftalık ders programları eklidir. Haftalık program No: (20, 22, 24, 26). Bir fikir vermek amaciyle düzenlenen bu programlar örnek tutularak öğretmenler haftalık ders süreleri için uygun bulacakları başka çizelgeler düzenleyebilirler. İki, üç veya dört öğretmenli birleştirilmiş sınıflı okullarda yalnız bir yıl çocuğunu okutan öğretmen, normal öğretim haftalık ders programlarını uygular.

e. Birleştirilmiş sınıflara ait çizelgelerde öğretmenlerin doğrudan doğruya idare edecekleri derslerden bir kısmı, sınıflara müşterek olarak konmuştur. Bu saatlarda öğretmen, beraberce okutması mümkün olan konuları da hesaba katar. Meselâ, bir arada okutulan Hayat Bilgisi derslerinde daha ileri sınıfların öğrencileriyle bazı noktalarda derinleşmek veya konunun değişik yerlerine onların dikkatlerini çekme gerektiği zaman, bunlar üzerinde ayrıca durur. Esasen birleştirilmiş sınıflar için gösterilen üniteler öğrencilerin farklı seviyeleri de dikkate alınarak düzenlenmiştir. Hayat Bilgisi konularında, ifadeye hizmet eden öteki derslerde de bu seviye farkını gözönünde tutar. Bununla beraber öğretmenlerin birleştirilen sınıfların ilgili konularını düzenlerken bunların mümkün mertebe beraber ele alınmasını sağlıyacak şekilde hareket etmeleri uygun olur. Beraber ders süresi ayrıldığı halde, bir arada ineclenmesi mümkün olmayan konular için üst üste iki saat ayrılmışsa, bu saatlerden birinde ileri durumda olanlarla, diğerinde öteki öğrencilerle meşgul olur.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda çalışanlardan bir kısmının öğrencilerin kendi kendilerine etkinlikte bulunmaları zorunlu olduğundan, bu tarz çalışmanın daha iyi bir öğrenmeyi sağlıyabileceğini kabul ederek, bu gibi okullarda öğrencilerin mümkün olduğu kadar kısa bir zaman da kendi başlarına öğrenebilir bir hale getirilmeleri lâzımdır.

f. A Gurubu (I. II. III. Yıl Öğrencileri):

Tarım - İş dersleri konuları programda Hayat Bilgisi ve Resim - İş çalışmaları içine, Yazı dersi de Türkçe bütünü içine almıştır. Ayrıca programda Resim - İş saatleri arttırılmış, iş konularına daha çok önem verilmiş, Müzik ve Beden Eğitimi çalışmalarına da zaman ayrılmıştır.

g. B Gurubu (IV. V. Yıl Öğrencileri):

Tarım - İş ve Aile Bilgisi derslerine ait konular bu programda Fen ve Tabiat Bilgileri ile Resim - İş dersi konularına, Yazı dersi de gene Türkçe içerisine alınmıştır.

h. Öğretmen, A gurubunda Tarım - İş konularını içine alan Hayat Bilgisi ve Resim - İş saatlerinde ve yine B gurubunda Aile Bilgisi, Tarım - İş konularını içine alan Fen ve Tabiat Bilgileri saatlerinde, bu ders konularına gerektiği kadar zaman ayırmalıdır.

Sürekli çalışmayı gerektiren bazı konular için (Meselâ bahçenin bellenmesi, gübrelenmesi, uygulama bahçesindeki çalışmalar sırasında fidan dikilmesi, bayram hazırlığı, uzun süreli planlamalar gibi) hafta içinde diğer ders ve çalışmalara ayrılan süre dikkate alınarak gerektiği zaman öğretmen günlük çalışma planını değiştirmek suretiyle bu çalışmaları gerçekleştirmek için yarım günü veya bütün bir günü bu işlere ayırabilir. Bu şekil sürekli çalışmalara normal öğretim yapan okullarda da yer verilir.

Öğretmen, her gurup için düşünülen günlük çalışmaların değerlendirilmesine zaman ayırmalı; o gün ne öğrenildiğini ve eksikliklerin neler olduğunu tesbit ederek ertesi gün yapılacak çalışmaları öğrencilerle beraber tesbit etmelidir.

PROGRAMA GÖRE NORMAL ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK DERS SAYILARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 1

Dersler	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III	Sınıf IV	Sınıf V
Hayat Bilgisi	5	6	6	—	—
Sosyal Bilgisi	—	—	—	7	6
Fen Bilgisi	—	—	—	6	6
Ahlâk Dersi	—	—	—	1	1
Din Bilgisi	—	—	—	1	1
Türkçe (Yazı)	11	10	10	6	6
Matematik	6	6	6	4	5
Resim - İş	3	3	3	2	2
Müzik	2	2	2	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Eğitsel Çalışma	5	5	5	5	5
Değerlendirme	1	1	1	1	1
Toplam	35	35	35	35	35

Not : Bir ders saatı süresi 40 dakikadır.

NORMAL ÖĞRETİMDE GÜNLÜK ÇALIŞMALAR

Çizelge No: 2

SINIFLAR I	II	III	IV	V	
40	40	40	40	40	Dakika kadar günlük çalışmaların planlaştırılması, ünite çalışmaları ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
30	30	30	30	30	Dakika kadar beslenme ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
80	80	80	80	80	Dakika kadar öğle yemeği ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri, değerlendirme

280 Dakika kadar günlük ders süreleri
70 Dakika kadar günlük diğer işler
350

Not : Haftalık ders süreleri aynı kalmak şartıyle, her dersin günlük süresi ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılabilir.

NORMAL ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI

Sınıf: I

Çizelge No: 3

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
30	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
10	DİNLENME				
40	Resim - İş	Resim - İş	Müzik	Resim - İş	Türkçe
80	DİNLENME				
40	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
10	DİNLENME				
40	Beden Eğitimi	Matematik	Beden Eğitimi	Müzik	Eğitsel Çalışma
10	DİNLENME				
40	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

NORMAL ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN
HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI

Sınıf : II - III

Çizelge No: 4

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Hayat Bilgisi	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
30	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
10	DİNLENME				
40	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
40	Resim - İş	Müzik	Resim - İş	Müzik	Resim - İş
10	DİNLENME				
40	Beden Eğitimi	Türkçe	Beden Eğitimi	Matematik	Eğitsel Çalışma
10	DİNLENME				
40	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

Sınıf: IV

Çizelge No: 5

40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
10	DİNLENME				
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
30	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Ahlâk Bilgisi	Türkçe	Fen Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Matematik	Matematik	Türkçe	Türkçe	Din Bilgisi
80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
40	Resim - İş	Fen Bilgisi	Matematik	Matematik	Türkçe
10	DİNLENME				
40	Sosyal Bilgiler	Müzik	Beden Eğitimi	Resim - İş	Eğitsel Çalışma
10	DİNLENME				
40	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

NORMAL ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN
HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI

Sınıf : V

Çizelge No: 6

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
10	DİNLENME				
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
30	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Ahlâk Dersi	Türkçe	Fen Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Türkçe	Matematik	Türkçe	Matematik	Türkçe
80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
40	Matematik	Matematik	Matematik	Müzik	Din Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Resim - İş	Beden Eğitimi	Fen Bilgisi	Resim - İş	Eğitsel Çalışma
10	DİNLENME				
40	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

PROGRAMA GÖRE ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN OKULLARDA UZUN
GÜNLERDE HAFTALIK DERS SAYILARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 7

Dersler	SINIFLAR				
	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III	Sınıf IV	Sınıf V
Hayat Bilgisi	5	6	6	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	6	5
Fen Bilgisi	—	—	—	5	5
Ahlâk Dersi	—	—	—	1	1
Din Bilgisi	—	—	—	1	1
Türkçe (Yazı)	10	9	9	6	6
Matematik	5	5	5	4	5
Resim - İş	3	3	3	2	2
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Eğitsel çalışmalar	3	3	3	2	2
Değerlendirme	1	1	1	1	1
Toplam	30	30	30	30	30

Not : Bir ders süresi 40 dakikadır.

ÇİFT ÖĞRETİM

(Uzun günler: Eylül, Ekim, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran ayları)

GÜNLÜK ÇALIŞMALAR

Çizelge No: 8

SINIFLAR					
I	II	III	IV	V	
40	40	40	40	40	Dakika kadar günlük çalışmaların planlaştırılması ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
20	20	20	20	20	Dakika kadar beslenme ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri, değerlendirme

240 dakika kadar günlük ders süreleri
60 dakika kadar günlük diğer işler

300

Not: Haftalık ders süreleri aynı kalmak şartiyle her dersin günlük süresi ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılabilir.

ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK
ÇALIŞMA PROGRAMI
(Uzun Günler)

Çizelge No: 9

I. Sınıf

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi
10			DİNLENME		
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
20			BESLENME VE DİNLENME		
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
10			DİNLENME		
40	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
10			DİNLENME		
40	Resim - İş	Eğitsel Çalışma	Resim - İş	Resim - İş	Müzik
10			DİNLENME		
40	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışma	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI

(Uzun Günler)

II - III. Sınıflar

Çizelge No: 10

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
10	D İ N L E N M E				
40	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik	Hayat Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Resim - İş	Müzik	Resim - İş	Beden Eğitimi	Resim - İş
10	D İ N L E N M E				
40	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Eğitsel Çalışma	Değerlendirme

IV. Sınıf

Çizelge No: 11

40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
10	D İ N L E N M E				
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Fen Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Matematik	Matematik	Türkçe	Ahlâk Dersi	Din Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Türkçe	Matematik	Beden Eğitimi	Matematik	Eğitsel Çalışma
10	D İ N L E N M E				
40	Resim - İş	Eğitsel Çalışma	Müzik	Resim - İş	Değerlendirme

ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK
ÇALIŞMA PROGRAMI
(Uzun Günler)

V. Sınıf

Çizelge No: 12

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler
10	D İ N L E N M E				
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Fen Bilgisi
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
10	D İ N L E N M E				
40	Türkçe	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
10	D İ N L E N M E				
40	Matematik	Resim - İş	Resim - İş	Ahlâk Dersi	Din Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Eğitsel Çalışma	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışma	Müzik	Değerlendirme

PROGRAMA GÖRE ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN OKULLARDA KISA
GÜNLERDE HAFTALIK DERS SAYILARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 13

DERSLER	S I N I F L A R				
	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III	Sınıf IV	Sınıf V
Hayat Bilgisi	4	4	4	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	4	4
Fen Bilgisi	—	—	—	4	4
Ahlâk Dersi	—	—	—	1	1
Din Bilgisi	—	—	—	1	1
Türkçe (Yazı)	9	7	7	4	4
Matematik	4	5	5	5	5
Resim - İş	3	3	3	2	2
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Eğitsel Çalışmalar	1	2	2	1	1
Değerlendirme	1	1	1	1	1
Toplam	25	25	25	25	25

Not : Bir ders saatı süresi 40 dakikadır.

ÇİFT ÖĞRETİM

(Kısa günler : Kasım, Aralık, Ocak, Şubat ayları)

Çizelge No: 14

SINIFLAR I	II	III	IV	V	GÜNLÜK ÇALIŞMALAR
40	40	40	40	40	Dakika kadar günlük çalışmaların planlaştırılması ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
20	20	20	20	20	Dakika kadar beslenme ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ifade ve beceri dersleri, değerlendirme

200 dakika kadar günlük ders süreleri
\+ 50 dakika kadar günlük diğer işler

250

Not : Haftalık ders süreleri aynı kalmak şartiyle her dersin günlük süresi ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılabilir.

ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI

(Kısa Günler)

Sınıf : I

Çizelge No: 15

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Türkçe	Hayat Bilgisi
10	DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Matematik	Türkçe	Matematik	Türkçe	Matematik
10	DİNLENME				
40	Resim - İş	Matematik	Resim - İş	Müzik	Resim - İş
10	DİNLENME				
40	Beden Eğitimi	Beden Eğitimi	Türkçe	Eğitsel Çalışmalar	Değerlendirme

ÇİFT ÖĞRETİM YAPAN İLKOKULLARIN HAFTALIK ÇALIŞMA PROGRAMI
(Kısa Günler)

Sınıf : II - III

Çizelge No: 16

Süre Dakika	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
40	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Hayat Bilgisi	Türkçe	Hayat Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
10	D İ N L E N M E				
40	Matematik	Resim - İş	Resim - İş	Resim - İş	Müzik
10	D İ N L E N M E				
40	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışmalar	Beden Eğitimi	Eğitsel Çalışmalar	Değerlendirme

Sınıf : IV - V

Çizelge No: 17

40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Türkçe	Fen Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Sosyal Bilgiler	Fen Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Resim - İş	Fen Bilgisi
20	BESLENME VE DİNLENME				
40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Ahlâk Dersi	Din Bilgisi
10	D İ N L E N M E				
40	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik	Matematik
10	D İ N L E N M E				
40	Resim - İş	Eğitsel Çalışma	Müzik	Beden Eğitimi	Değerlendirme

BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLI OKULLARDA GÜNLÜK ÇALIŞMALAR

Çizelge No: 18

SINIFLAR					
I	II	III	IV	V	
40	40	40	40	40	Dakika kadar günlük çalışmaların plânlaştırılması, ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
30	30	30	30	30	Dakika kadar beslenme ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
80	80	80	80	80	Dakika kadar öğle yemeği ve dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri
10	10	10	10	10	Dakika kadar dinlenme
40	40	40	40	40	Dakika kadar ünite çalışmaları, ifade ve beceri dersleri, değerlendirme

280 Dakika kadar günlük ders süreleri
70 Dakika kadar günlük diğer işler

350

Not: Haftalık ders süreleri aynı kalmak şartıyle, her dersin günlük süresi ihtiyaca göre uzatılıp kısaltılabilir.

BİR ÖĞRETMENLİ BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA
ÖĞRETMENLİ VE GÖREVLİ ÇALIŞACAK DERSLERİN SAYILARINI
GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 19

DERSLER	I. Yıl			II. Yıl			III. Yıl			IV. Yıl			V. Yıl		
	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.
Hayat Bilgisi	3	3	6	3	3	6	3	3	6	—	—	—	—	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	3	2	5
Fen Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	3	3	6
Ahlâk Dersi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Din Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Türkçe (Yazı)	5	7	12	3	8	11	3	8	11	3	4	7	3	4	7
Matematik	2	4	6	3	4	7	3	4	7	2	4	6	2	4	6
Resim - İş	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	—	1	1	—	1
Müzik	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Beden Eğitimi	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Eğitsel Çalışmalar	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5
Değerlendirme	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Toplam			35			35			35			35			35

BİR ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARA AİT HAFTALIK PROGRAMI

Çizelge No: 20

Günler	Süresi Dak.	SINIFLAR				
		1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
PAZARTESİ	40	Hayat Bilgisi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Matematik	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Matematik	Türkçe		Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Resim - İş				
	80	ÖĞLE YEMEĞİ DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar				
SALI	40	Hayat Bilgisi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Türkçe	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Müzik				
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar			Türkçe	
	01	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar				
ÇARŞAMBA	40	HAYAT BİLGİSİ			Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	RESİM - İŞ			Sosyal Bilgiler	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Matematik	Türkçe		Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Ahlâk Dersi	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe			Eğitsel Çalışmalar	
	10	DİNLENME				
	40	Beden Eğitimi				
	10	DİNLENME				
	40	EĞİTSEL ÇALIŞMALAR				

Günler	Süre Dak.	SINIFLAR				
		1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
PERŞEMBE	40	Hayat Bilgisi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe			Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Sosyal Bilgiler	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	EĞİTSEL ÇALIŞMALAR				
CUMA	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe			Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Matematik	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe			Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Resim - İş			Din Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	DEĞERLENDİRME				

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA
(I. - II. - III. ve IV. - V.), ÖĞRETMENLİ VE ÖDEVLİ ÇALIŞACAK
DERSLERİN SAYILARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 21

DERSLER	I., II. ve III. Yıl öğrencileri						IV. ve V. yıl öğrencileri		
	I. Yıl			II. ve III. Yıl			IV. ve V. Yıl		
	Öğ.	Öd.	Top.	Öğ.	Öd.	Top.	Öğ.	Öd.	Top.
Hayat Bilgisi	6	—	6	6	—	6	—	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Fen Bilgisi	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Ahlâk Dersi	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Din Bilgisi	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Türkçe (Yazı)	8	3	11	7	3	10	7	—	7
Matematik	4	2	6	3	4	7	5	1	6
Resim - İş	2	1	3	2	1	3	1	—	1
Müzik	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Beden Eğitimi	2	—	2	2	—	2	1	—	1
Eğitsel Çalışma	5	—	5	5	—	5	5	—	5
Değerlendirme	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Toplam			35			35			35

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA
BİRLEŞTİRİLMİŞ I., II., III. ve IV., V. SINIFLARA AİT HAFTALIK
DERS PROGRAMI

Çizelge No: 22

Günler	Süre Dakika	SINIFLAR			SINIFLAR	
		I. Yıl	II. Yıl	III. Yıl	IV. Yıl	V. Yıl
PAZARTESİ	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Ahlâk Dersi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Türkçe	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Resim - İş	Türkçe		Matematik	Matematik
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışma			Eğitsel Çalışma	

Devamı 381. sahifede

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA BİRLEŞTİRİLMİŞ I., II., III., ve IV., V. SINIFLARA AİT HAFTALIK DERS PROGRAMI

Çizelge No: 22

GÜNLER	Süresi Dakika	SINIFLAR			SINIFLAR	
		I. Yıl	II. Yıl	III. Yıl	IV. Yıl	V. Yıl
SALI	40	Hayat Bilgisi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe			Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Resim - İş			Matematik	Matematik
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Türkçe		Türkçe	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe			Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar			Eğitsel Çalışmalar	
ÇARŞAMBA	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Matematik	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Müzik			Beden Eğitimi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe			Müzik	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar			Eğitsel Çalışmalar	
PERŞEMBE	40	Hayat Bilgisi			Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Türkçe		Sosyal Bilgiler	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik		Resim - İş	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe		Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Beden Eğitimi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar			Eğitsel Çalışmalar	

Devamı 382. sahifede

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA BİRLEŞTİRİLMİŞ I., II., III. VE IV., V. SINIFLARA AİT HAFTALIK DERS PROGRAMI

Çizelge No: 22

GÜNLER	Süresi Dakika	SINIFLAR			SINIFLAR	
		I. Yıl	II. Yıl	III. Yıl	IV. Yıl	V. Yıl
CUMA	40	Hayat Bilgisi			Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Resim - İş			Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Beden Eğitimi			Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe			Din Bilgisi	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Matematik	Resim - İş		Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Eğitsel Çalışmalar			Eğitsel Çalışmalar	

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI İLKOKULLARDA (I., II. ve III., IV., V.) ÖĞRETMENLİ VE ÖDEVLİ GEÇECEK DERSLERİN SÜRESİNİ GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 23

DERSLER	I. ve II. yıl öğrencileri						III., IV. ve V. yıl öğrencileri					
	I. Yıl			II. Yıl			III. Yıl			IV. ve V. Yıl		
	Öğ.	Öd.	Top.	Öğ.	Öd.	Top.	Öğ.	Öd.	Top.	Öğ.	Öd.	Top.
Hayat Bilgisi	6	—	6	6	—	6	3	3	6	—	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5
Fen Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6
Ahlâk Dersi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Din Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Türkçe (Yazı)	10	2	12	6	4	10	3	8	11	3	4	7
Matematik	5	—	5	3	4	7	3	4	7	4	2	6
Resim - İş	2	1	3	2	1	3	1	2	3	1	—	1
Müzik	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Beden Eğitimi	2	—	2	2	—	2	1	—	1	1	—	1
Eğitsel Çalışmalar	5	—	5	5	—	5	5	—	5	5	—	5
Değerlendirme	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Toplam			35			35			35			35

Not : Bir ders saatı süresi 40 dakikadır.

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA I., II., VE III., IV., V. SINIFLARA AİT HAFTALIK DERS PROGRAMI

Çizelge No: 24

Günler	Süre Dakika	SINIFLAR I. Yıl	II. Yıl	III. Yıl	IV. Yıl	V. Yıl
PAZARTESİ	40	Hayat Bilgisi		Hayat Bilgisi	Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Hayat Bilgisi		Hayat Bilgisi	Sosyal Bilgiler	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Resim - İş	Matematik	Matematik	Sosyal Bilgiler	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Beden Eğitimi		Müzik		
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe	Matematik	Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	EĞİTSEL ÇALIŞMALAR				
SALI	40	Hayat Bilgisi		Hayat Bilgisi	Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Resim - İş		Matematik	Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik	Türkçe	Matematik	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe		Resim - İş		
	10	DİNLENME				
	40	Matematik		Matematik	Türkçe	
	10	DİNLENME				
	40	EĞİTSEL ÇALIŞMALAR				
ÇARŞAMBA	40	Hayat Bilgisi		Matematik	Fen Bilgisi	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe		Türkçe	Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik	Türkçe	Sosyal Bilgiler	
	10	DİNLENME				
	40	Matematik	Matematik	Resim - İş	Ahlak Dersi	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Müzik		Hayat Bilgisi	Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	Türkçe		Türkçe	Matematik	
	10	DİNLENME				
	40	EĞİTSEL ÇALIŞMALAR				

Devamı 384. sahifede

İKİ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA BİRLEŞTİRİLMİŞ I., II., III. VE IV., V. SINIFLARA AİT HAFTALIK DERS PROGRAMI

Çizelge No: 22

GÜNLER	Süresi Müzik	SINIFLAR I. Yıl	II. Yıl	III. Yıl	IV. Yıl	V. Yıl
PERŞEMBE	40	Hayat Bilgisi		Hayat Bilgisi	Sosyal Bilgiler	
	10	D İ N L E N M E				
	40	Türkçe	Türkçe	Matematik	Türkçe	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Resim - İş	Türkçe	Matematik	
	10	D İ N L E N M E				
	40	Matematik	Türkçe	Türkçe	Türkçe	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Matematik		Beden Eğitimi	
	10	D İ N L E N M E				
	40	Beden Eğitimi		Türkçe	Matematik	
	10	D İ N L E N M E				
	40	E Ğ İ T S E L Ç A L I Ş M A L A R				
CUMA	40	Hayat Bilgisi		Hayat Bilgisi	Sosyal Bilgiler	
	10	D İ N L E N M E				
	40	Matematik		Resim - İş	Fen Bilgisi	
	30	BESLENME VE DİNLENME				
	40	Resim - İş		Türkçe	Matematik	
	10	D İ N L E N M E				
	40	Türkçe		Matematik	Türkçe	
	80	ÖĞLE YEMEĞİ VE DİNLENME				
	40	Türkçe	Türkçe	Türkçe	Din Bilgisi	
	10	D İ N L E N M E				
	40	E Ğ İ T S E L Ç A L I Ş M A L A R				
	10	D İ N L E N M E				
	40	D E Ğ E R L E N D İ R M E				

ÜÇ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA ÖĞRETMENLİ VE ÖDEVLİ ÇALIŞILACAK DERSLERİN SAYILARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Çizelge No: 25

DERSLER	I. Yıl Öğrencileri			II. ve III. Yıl Öğrencileri						IV. ve V. Yıl Öğrencileri					
	I. Yıl			II. Yıl			III. Yıl			IV. Yıl			V. Yıl		
	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.	Öğr.	Öd.	Top.
Hayat Bilgisi	5	—	5	6	—	6	6	—	6	—	—	—	—	—	—
Sosyal Bilgiler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	5	—	5
Fen Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	6	—	6
Ahlâk Dersi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Din Bilgisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Türkçe (Yazı)	11	—	11	8	2	10	7	3	10	7	—	7	7	—	7
Matematik	6	—	6	6	1	7	6	1	7	5	1	6	5	1	6
Resim - İş	3	—	3	3	—	3	3	—	3	1	—	1	1	—	1
Müzik	2	—	2	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Beden Eğitimi	2	—	2	2	—	2	2	—	2	1	—	1	1	—	1
Eğitsel Çalışmalar	5	—	5	5	—	5	5	—	5	5	—	5	5	—	5
Değerlendirme	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	1
Toplam			35			35			35			35			35

Not: Bir ders saatı süresi 40 dakikadır.

ÜÇ ÖĞRETMENLİ VE BİRLEŞTİRİLMİŞ BEŞ SINIFLI OKULLARDA BİRLEŞTİRİLMİŞ II. VE III. SINIFLARA AİT HAFTALIK DERS PROGRAMI

Çizelge No: 26

Günler	Süre Dakika	SINIFLAR 1. Yıl	2. Yıl
PAZARTESİ	40	Hayat Bilgisi	
	10	Dinlenme	
	40	Hayat Bilgisi	
	30	Beslenme ve Dinlenme	
	40	Resim - İş	
	10	Dinlenme	
	40	Türkçe	
	80	Öğle Yemeği ve Dinlenme	
	40	Matematik	
	10	Dinlenme	
	40	Türkçe	Türkçe
	10	Dinlenme	
	40	Eğitsel Çalışmalar	
SALI	40	Hayat Bilgisi	
	10	Dinlenme	
	40	Türkçe	
	30	Beslenme ve Dinlenme	
	40	Beden Eğitimi	
	10	Dinlenme	
	40	Matematik	Matematik
	80	Öğle Yemeği ve Dinlenme	
	40	Türkçe	Türkçe
	10	Dinlenme	
	40	Matematik	
	10	Dinlenme	
	40	Eğitsel Çalışmalar	
ÇARŞAMBA	10	Hayat Bilgisi	
	40	Dinlenme	
	40	Türkçe	
	30	Beslenme ve Dinlenme	
	40	Resim - İş	
	10	Dinlenme	
	40	Matematik	
	80	Öğle Yemeği ve Dinlenme	
	40	Beden Eğitimi	
	10	Dinlenme	
	40	Türkçe	Türkçe
	10	Dinlenme	
	40	Eğitsel Çalışmalar	
PERŞEMBE	40	Hayat Bilgisi	
	10	Dinlenme	
	10	Türkçe	Türkçe
	30	Beslenme ve Dinlenme	
	40	Müzik	
	10	Dinlenme	
	40	Matematik	
	80	Öğle Yemeği ve Dinlenme	
	40	Türkçe	
	10	Dinlenme	
	40	Resim - İş	
	10	Dinlenme	
	40	Eğitsel Çalışmalar	
CUMA	40	Hayat Bilgisi	
	10	Dinlenme	
	40	Türkçe	Türkçe
	30	Beslenme ve Dinlenme	
	40	Matematik	Matematik
	10	Dinlenme	
	40	Matematik	
	10	Dinlenme	
	80	Öğle Yemeği ve Dinlenme	
	40	Türkçe	Türkçe
	10	Dinlenme	
	40	Eğitsel Çalışmalar	
	10	Dinlenme	
	40	Değerlendirme	

d) Bu deneylerden sonuçlar çıkarma,

e) Bu sonuçlardan bir genel fikre varma şeklinde beliren
safhalar gözönünde tutularak işlenmelidir. Varılan sonuçları,
çocuğun kendisi, ailesi ve çevresi için yararlı şekilde kullanma
imkânları araştırılmalıdır.

Bu suretle öğrenciler, elde edilen bilgilerle birtakım tabiî
olayların sebeplerini de kavramaya ve açıklamaya alışırlar.

8. Bu derste işlenen konuların özetleri öğrenciler tarafın-
dan hazırlanıp bir deftere yazılmalıdır. Çocuklar bu yazıları
mümkün olduğu kadar taslaklar, krokiler, grafikler yaparak,
kesilmiş resimleri ve düz örnekleri yapıştırarak zenginleştir-
meli ve bunlarla ilgili olarak yaptırılacak koleksiyonlarla ta-
mamlamalıdırlar. Bütün bu etkinlikler öğretmen tarafından
dikkatle izlenmelidir.

9. Öğretmen bu işlerde, çocukların iyi ve doğru olarak, in-
celeme, gözlem ve deney yolunu öğrenmelerine, aralarında iş-
birliği yapmalarına ve gerektiğinde grup ve küme halinde ça-
lışmalarına rehberlik etmelidir.

10. Gözlem ve incelemeler için ders gezilerinden, okul ha-
yat köşelerinden, sınıfların ünite çalışmalarını gösteren Fen
Bilisi köşelerinden, okul müzesinden vb. gibi yerlerden en ge-
niş ölçüde yararlanılmalıdır.

11. Çocukların, deneylerde kullanacakları araçları, basit ve
ucuz, malzemeden, meydana getirmelerine önem verilmelidir.
İlkokul Fen Bilgisi derslerinde para ile dışardan satın alınacak
ders araçları, terazi, termometre, mercek gibi sınıfça yapılama-
yacak aletler olmalıdır. Kullanılmış şişeler, çeşitli kutular, ma-
karalar, tahta parçaları gibi her gün raslanan basit malzemeler
tanınmalı ve zamanı gelince kullanılmalıdır.

12. Ders gezilerine çıkılmadan önce, yapılacak incelemeler-
le ilgili öğrencilerle birlikte etraflı bir plan hazırlanmalıdır.
Bu geziler sırasında kısa notlar aldırılmalı, taslak ve krokiler
çizdirilmeli, sınıf müzesine konulmak veya koleksiyonlarda
üzere taş, böcek, toprak, ot vb. saklatılmalıdır. Ders gezilerinde
yapılan gözlemler okula dönüldükten sonra maksada uygun
olarak değerlendirilmelidir

13. Tabiat ve yaşanılan hayat, öğrencilerin etkinliklerde
bulunacakları bir laboratuvar ve iş yeri olduğu kadar aynı za-
manda yararlanılacak, gözlenecek en önemli bir alandır. Köyde
Fen Bilgisi konularının işleme yeri, okul içi olmaktan çok dağ-
ları, dereleri, tarlaları, bitkileri, hayvanları, evleri her çeşit
araçları ve bütün insanları ile toptan köyün kendisidir. (Hay-
vanlara ait konular köyün okulun ve öğrencilerin kendi hay-
vanları üzerinde verildiği gibi, bitkilere ait konular da yine kö-
yün, okulun ve öğrencilerin kendi ekinleri, ağaçları, sebzeleri
üzerinde işlenmelidir).

14. Fen Bilgisi üniteleri ele alınıp işlenirken, özellikle o
çevrede yaşayan insan hayatı ve çevresinin ekonomik özellik-
leri üzerinde önemle durulmalıdır.

15. Sağlıklı büyüme, zenginlik kaynaklarımız gibi bazı üni-
telerle ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıracak konular
(Temizlik, beslenme, kazalardan ve hastalıklardan korunma;
ormanları koruma ,çevre zenginliklerinden faydalanma vb.)
üzerinde sadece ünite işlendiği sürece durulmakla yetinmemeli,
bu konular yıl boyunca imkân ve fırsatlardan yararlanılarak
zaman zaman ele alınmalıdır.

16. Köyde Fen Bilgisi, tarlada, köyün sokaklarında, oku-
lun uygulama bahçesinde, işliğinde, işlerin kendi tabiî akışları
içinde yürütülmeli, böylece çocuklar gerekli bilgileri, başarıl-
masını üzerlerine aldıkları işler ve etkinlikler sırasında kazan-
malıdırlar. Okulun bahçesindeki kümes ve ahırlarda, bakımını
üzerlerine aldıkları hayvanlar ve bitkilerle uğraşırken bir ta-
raftan da, bunların özeliklerini incelemelidirler. Bilgisizlik ve
bakımsızlık yüzünden bozulan bitkilerin, hastalanan hayvan-
ların iyileştirilmesi çevredeki teknik elemanların yardımıyle
öğretilmelidir.

17. Bahçenin, kümeslerin, akvaryum ve ensektaryumların
tatil aylarında da bakımı için çare bulunmalı ve çocukların
bunlarla ilgisi kesilmemelidir.

18. Bu derste işlenecek konular millî ekonomi bakımından
da incelenmeli, rakamlar ve grafiklerle belirtilmelidir. İlgili
dersler bu işte Fen Bilgisine yardımcı olmalıdır. Her çevrenin
incelenen konu ile ilgili hayvanları, bitkileri, kurumları, fab-
rikaları ayrıca açıklanmalı ve bu konular, bu suretle derinleş-
tirilmelidir. (Çevrenin ekonomik etkinlikleriyle ilgili ürünler
tütün, pancar, pirinç, incir, üzüm, afyon, fındık gibi ürünlerdir.)

19. Çevrede bulunmayan eşya, hayvan, bitki ,alet vb, zarurî
olarak incelettirilmemeli, bunlar hakkında temin edilecek araç
ve gereçlerle, resimlerle bilgi verilmelidir.

20. Fen Bilgisi dersleri köyde tarım ve iş çalışmalarında ve
sağlık işlerinde karşılaşılan problemlerin bilimsel bir şekilde
çözüldüğü bir ders olarak ele alınmalıdır.

21. Öğretmen bir yandan bilimsel düşünüş yollarını öğretir
ve kazandığı becerilerle çevresine örnek olmaya çalışırken, bir
yandan da, köy okulunu ve kendi evini istenilen şekilde tanzim
ederek, yemek, yatak, mutfak vb. gibi ev hayatına ait işlerini
de örnek olacak şekilde düzenlemenin önemini hatırdan çıkar-
mamalıdır.

22. Fen Bilgisi derslerinin amaçlarına ulaşabilmesi için,
okulu bir aile çevresi haline getirerek yakın çevre ve ailelerle
sıkı, samimi bağlar kurmalı ve bunu devam ettirmelidir. Öğ-
retmen, mümkün olan hallerde ailelere de rehberlik etmelidir.

23. Okul hayatında, yemek pişirmek, toz almak, okulun ve
çevrenin temizliğine katılmak, hastaya bakmak gibi günlük iş-
lere yer vermelidir.

24. Fen Bilgisi derslerinde, ev ekonomisi konusunda Arit-
metik dersleriyle yakın ilgi sağlanmalı aile bütçesi düzenleme
yolları incelenmeli, öğrencileri bilgili ve ölçülü birer tüketici
olarak gündelik alışveriş işlerini düzenlemeleri için eve alına-
cak yiyecek ve giyecek maddelerinin değeri, temizliği, saflığı,
tazeliği, sağlamlığı, dayanıklığı ve güzelliği üzerinde durul-
malıdır.

25. Derste ve başka yerlerde otururken veya iş yaparken,
vücut duruşunun, gözle iş arasındaki uzaklığın sağlık kuralla-
rına uygun olmasına önem verilmelidir.

26. Öğretmen, okulun, öğrencilerin temizlik ve sağlıklariy-
le yakından ilgilenmeli ve gerekli tedbirleri almalıdır. Ailelerin
kendi kendilerine yapamadıkları temizlik işleri sıraya konarak,
öğrenci ekipleri tarafından başarılabilir. Bit, tahtakurusu ve
pire ile savaşma işini öğretmen, ciddî olarak ele almalı, bu bö-
ceklerin sağlığımızı tehdit ettiğini, çeşitli hastalıklara sebep
olduklarını ve bunların insanın vücudunda ve eşyasında bulun-
masının pek zararlı şeyler olduğunu öğrencilere telkin etmeli-
dir. Bütün bu işlerde öğretmen çok dikkatli olmalı, aileleri bu
konulara inandırmalı, sırasında bölge sağlık memuru ile işbir-
liği yapmalıdır.

27. En elverişsiz bir yerde bile alınacak tedbirlerle çevrede
sağlığa uygun imkânlar hazırlanabileceği, örnekler verilmek su-
retiyle, gösterilmelidir. Köylerde öğretmenler, öğrencilerin ev-
lerinde bu imkânları başarmalarına yardımcı olmalıdır. Öğret-
men okul işliğinde önce her öğrenciye basit malzeme ile kere-
vet, karyola yaptırmalı; sonra bu işi yavaş yavaş genişleterek
ailelere de aynı şeyleri münasip zamanlarda yaptırmak sure-
tiyle köylüyü yer yatağından kurtarmalıdır. Öğretmen diğer
evlerde, kendi evinde olduğu gibi masa, sandalye, çatal, bar-
dak gibi eşyanın kullanılmasına çalışmalıdır.

28. Öğretmen, çocuk bakımı konusunda ailelerde rastalanan
yanlış ve zararlı gelenek ve göreneklere öğrencilerin dikkatle-
rini çekmeli, bunlardan kurtulmak için telkinlerde bulunmalı-
dır.

29. Fen Bilgisi içinde yer alan tarım çalışmalarının isteni-
len şekilde yararlı olabilmesi için bu çalışmalar uygulama bah-
çesinde, gerçek iş halinde yürütülmelidir.

30. Sırası geldikçe çevrede bulunan tarım işlerinden başka
yetişmesi mümkün olup da çevrede üzerinde durulmayan ta-
rım işlerine de başlanmalı ve okuldaki tarım çalışmalarının
çevre için örnek olacak ve çevreye yenilikler getirecek şekle
konmasına önem verilmelidir. (Cins tavuk yetiştirmek, yeni fi-
danlık kurmak, bağ olmayan yerlerde asma çubuğu yetiştir-
mek, arıcılık, ipek böcekçiliği, sebzecilik, ağaç dikmek, köyde
bulunmayan tahıl ürünlerini yetiştirmek gibi.)

31. Çalışmalarında öğretmen yalnız kendi bilgi ve becerile-
riyle kalmayarak çevrede bu konularda en iyi ve en ileri bilgisi
olan kimselerden yararlanmalı, onların kendisine yardım etme-
lerini sağlamalıdır. Böylece öğrencilerin yetişmesine önem ver-
melidir. Hele arıcılık, ağaç ve bağ dikme, sebzecilik gibi öğret-
menin başaramıyacağı işlerde, köyde bunları yapmakta usta

Programlar yol gösterici mahiyette olup yazarlar üniteler içinde konuların sıralanmasında gerekli gördükleri değişiklikleri yapabilirler.

B. Tertip ve yardımcı unsurlar bakımından:

1. Her ünite veya ana bölümler sonunda öğrencilerin kazandığı bilgileri değerlendirmesine imkân veren düşündürücü sorular bulunmalıdır.

2. Her ünite veya ana bölümler sonunda konuda geçen bilimsel kelimelerin doğru kullanışını sağlayacak tamamlama tipi cümleler bulunmalıdır.

3. Kitaptaki hiçbir resim ve metin başka eserlerden aynen kopye veya tercüme edilmemelidir. Mecburî sebeplerden başka kaynaklardan alınmış olanlar için muhakkak dipnot halinde kaynak gösterilmelidir.

4. Kitaba konulacak resim ve şekiller, gerçeğe uygun olarak hazırlanmalı ve baskıda temiz çıkacak nitelikte olmalıdır. (Lüzumlu yerlerde yeteri kadar renkli resim bulunmalıdır).

5. Metinlerle ilgili fotoğraflar mümkün olduğu kadar yurt içinden seçilmelidir.

6. Resim ve şemalar konunun en uygun yerine konmalı, bu suretle konular incelenirken şekil ve şemaların rahatlıkla takibi sağlanmalıdır.

7. Resim ve şekillerin metne ve sınıf seviyesine uygun olmasına, muntazam bir sıra numarası takip etmesine, alt taraflarına açıklayıcı kısa yazıların konulmasına dikkat edilmelidir.

8. Parçaları adlandırmak istenen şekillere ait kısımların adları, üzerlerine çizilen çizgilerin uçlarına yazılmalı ve çizgilerin çıkış noktaları belirtilmelidir.

C. Basılması Bakanlıkça uygun görülen kitaplar fizikî yapı bakımından, basılmış durumlarında, aşağıdaki şartları taşımalıdır:

1. Kitaplar temiz ve renkli kapaklı, bağlanışları mümkün olduğu kadar sağlam olmalıdır.

2. Yazılar 10 veya 12 punto ve rahat okunabilecek karakterde olmalıdır.

3. Kitaplar 68 × 100, 1/16 boyutunda, Bakanlıkça kabul edilen ders kitabı kâğıdına basılmalı, 4. ve 5. sınıf Fen Bilgisi kitapları 12 - 16 forma, hacminde olmalıdır. (Müsveddelerin sayfa sayısı bu ölçüyü gerçekleştirecek biçimde ayarlanmalıdır.)

Öğretmenler için kılavuz :

Yazarlar, hazırlayacakları ders kitabı ile birlikte veya kitapların Bakanlıkça kabul edilmesini müteakip ilk okutulma yılı içinde, öğretmenler için, kitaplarının öğretimde nasıl kullanılacağını açıklayan bir kılavuz hazırlamak zorundadırlar.

İLKOKUL FEN BİLGİSİ PROGRAM TASLAĞI

AMAÇLAR:

Bu derste öğrenciler:

1. Yaşadıkları yakın yurt ve çevreyi daha iyi tanır, bu çevreye uygun bir şekilde yaşayabilmeleri için gerekli bilgiyi kazanırlar.

2. Yaşamakta olduğu çevre üzerinde kendi ilgi ve ihtiyaçları gözönünde tutularak,

a) Metotlu bir gözlem yaparlar,

b) Gözlemlerin sonuçlarını kesin olarak ifade ederler,

c) Bunları, söz, yazı, resim ve şekillerle açıklayabilme kabiliyetini kazanırlar. (Bu suretle öğrenciler herhangi bir konu üzerinde kendi güçlerine göre, bilimsel çalışmaya ve düşünmeye sevk edilmiş, çalışma sonuçları üzerinde karar verebilecek bir hale getirilmiş ve hafızalarında belli bilgilerin yer etmesi sağlanmış olur.)

3. Edindikleri bilgilerle, ev ve aile hayatını ve çevresini düşünürler, gücünü, zamanını ve imkânlarını iyi bir şekilde değerlendirme yeteneğini kazanırlar.

4. Kişi ve toplum sağlığının korunmasiyle ilgili bilgi ve beceriler elde ederler.

5. Tarımla ilgili işlerde çevrelerinin ihtiyaçlarını görür, bu ihtiyaçları karşılamak için mevcut imkânlardan yararlanarak, yapılan çalışmalara yardımcı olurlar ve gerektiğinde bunlara önderlik etme gücünü kazanırlar.

AÇIKLAMALAR:

1. Fen Bilgisi, çocukların yaşadıkları yakın yurt ve çevreyi daha iyi tanımalarına, anlamalarına, bu çevre ile uyuşur bir şekilde ve etkili yaşayabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmalarına yardım etmelidir.

Çocuklar bu derste, bilim ve tekniğin yaşayışımızdaki önemini bazı temel ilkelerini, tabiat kuvvetlerinden ve kendi güçlerinden en iyi şekilde yararlanma yollarını, sağlıklı yaşamanın gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmalıdır.

2. Fen Bilgisi derslerinde amaç, çocuklara çevrelerindeki her şeyi öğretmek değildir. Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate almadan yapılan ünite planları, çok muhtemel olarak onları bazı gereksiz bilgileri toplamaya, ezberlemeye sevkedebilir. Bu bakımdan bu dersle ilgili çalışmalarda tabiatta bulunan her şeyi öğretmekten çok, çocuğun içinde yaşamakta olduğu tipik örnekleri ele alıp bunların üzerinde gerekli gözlem, inceleme, deneyler yaptırılmalıdır. Bu derslerde çocuğa verilecek bilgi ve becerilerin, karşılaşacağı benzeri olaylara uygulanabilecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. Çocuğun bütün hayvanları öğrenmek yerine birkaç tanesini bilimsel bir yolla inceleyip öğrenmesine ve hayvanlar hakkında bazı kavramları kazanarak genellemeler yapabilmesine önem verilmelidir.

3. Fen Bilgisi derslerinin işlenilmesinde esas, olayların gelişim yolunu takip etmektir. Öğrencilerin birtakım bilgi yığınını hazmetmelerine çaba harcamaları yerine, onlara, gözlem, deney, problem çözme yollarına başvurarak olay ve varlıklar arasındaki ilişkiler ve gelişim, bilimsel bir yolla inceletilmelidir. Onun için, bu derste çocukların doğrudan doğruya inceleme, gözlem ve deney yapma yollarıyle bilgi kazanmalarına ve becerikli olmalarına önem verilmelidir. Üniteler hazırlanırken konularla ilgili hangi deney ve gözlemlerin yaplıacağı programda belirtilmemiştir. Öğretmen, sırası geldikçe her konu ile ilgili inceleme, gözlem ve deneyleri tesbit etmeli ve konuları bunlara dayayarak işlemelidir. Meselâ, hava ünitesinde II. konu, "Üzerinde yaşadığımız toprak, hava tabakası ile sarılmıştır". Konunun problemleri:

1 .Hava tabakası: Atmosfer ve kalınlığı;

2. Toprak, su ve bazan taşlarda da hava vardır;

3. Havanın varlığını etkileriyle anlarız;

a) Hava bir yer kaplar,

b) Hava basınç yapar,

c) Havanın ağırlığı vardır gibi bütün bu kavramlar ve gerekli bilgi ve beceriler çocuk seviyesinde basit inceleme, gözlem ve deneyler sonucunda kazandırılmalıdır.

4. Bu derste yaptırılacak gözlem ve deneyler üç türlüdür:

a) Sürekli,

b) Zamanı gelince,

c) Anî,

değişiklikleri incelemek, hava gözlemleri yaptırmak, bir kurbağa yavrusunun gelişmesini incelemek gibi gözlemler birinciye; ders gezileri sırasında yapılan gözlemler ikinciye; deprem, su yangın, su baskını, bulaşıcı hastalık tehlikesi karşısında insan ve hayvanlara aşı yapılmaya başlanması gibi olaylar ise üçüncüye örnektir. Sürekli gözlemlerin konuları öğrencilerle birlikte önceden seçilmelidir.

5. Öğrencilerin kendi kendilerine çalışmalarını sağlamak maksadiyle her ünite, sınıfa ,ilgi çekici bir problemle getirilmelidir. Konular hazır olarak sunulmamalı, elde edilecek sonuçlara varmak için ne gibi incelemeler ve deneyler yapılması gerektiği, ne gibi yazılara, resimlere başvurulacağı ve ne gibi etkinliklerde bulunulacağı öğrencilere açıklanmalıdır.

6. Belirli bir bilgi ve beceri elde etmiş bulunan öğrencilere bunun sınırları içinde, inceleme, gözlem ve deneyler için, önceden ödevler verilmesi yararlıdır.

Konu hakkında hiç bir bilgisi olmayan ve gerekli inceleme, araştırma ve deney yeteneği kazanmamış öğrencilere, bu işler ancak öğretmenin önderliğinde yaptırılmalıdır.

Çocuklar bu suretle topladıkları bilgileri yazarak sınıfa getirmelidir. Elde edilen sonuçlar sınıfta konuşulmalı, gözlem ve deney yapılmasına lüzum görülen noktalar tekrar ele alınmalı, öğretmenin rehberliğinde eksiklikler tamamlanmalı, yanlışlıklar düzeltilmelidir.

7. Tabiata ait olaylar üzerinde yapılacak gözlem ve deneylerden ana fikirlere varılmalıdır. Bu derste öğrencilere, bilimsel metotlarla düşünme yeteneği kazandırılmalıdır. Bunun için her ünite bilimsel metodun geliştirdiği:

a) Problemi belirtme.

b) Problemle ilgili olarak çeşitli bilgi toplama,

c) Bu bilgileri problemi çözmeye elverişli olacak şekilde sıralama,

ç) Gerekli deneyleri yapma,

d) Bu deneylerden sonuçlar çıkarma,

e) Bu sonuçlardan bir genel fikre varma şeklinde beliren
safhalar gözönünde tutularak işlenmelidir. Varılan sonuçları,
çocuğun kendisi, ailesi ve çevresi için yararlı şekilde kullanma
imkânları araştırılmalıdır.

Bu suretle öğrenciler, elde edilen bilgilerle birtakım tabii
olayların sebeplerini de kavramaya ve açıklamaya alışırlar.

8. Bu derste işlenen konuların özetleri öğrenciler tarafın-
dan hazırlanıp bir deftere yazılmalıdır. Çocuklar bu yazıları
mümkün olduğu kadar taslaklar, krokiler, grafikler yaparak,
kesilmiş resimleri ve düz örnekleri yapıştırarak zenginleştir-
meli ve bunlarla ilgili olarak yaptırılacak koleksiyonlarla ta-
mamlamalıdırlar. Bütün bu etkinlikler öğretmen tarafından
dikkatle izlenmelidir.

9. Öğretmen bu işlerde, çocukların iyi ve doğru olarak, in-
celeme, gözlem ve deney yolunu öğrenmelerine, aralarında iş-
birliği yapmalarına ve gerektiğinde grup ve küme halinde ça-
lışmalarına rehberlik etmelidir.

10. Gözlem ve incelemeler için ders gezilerinden, okul ha-
yat köşelerinden, sınıfların ünite çalışmalarını gösteren Fen
Bilisi köşelerinden, okul müzesinden vb. gibi yerlerden en ge-
niş ölçüde yararlanılmalıdır.

11. Çocukların, deneylerde kullanacakları araçları, basit ve
ucuz, malzemeden, meydana getirmelerine önem verilmelidir.
İlkokul Fen Bilgisi derslerinde para ile dışardan satın alınacak
ders araçları, terazi, termometre, mercek gibi sınıfça yapılama-
yacak aletler olmalıdır. Kullanılmış şişeler, çeşitli kutular, ma-
karalar, tahta parçaları gibi her gün raslanan basit malzemeler
tanınmalı ve zamanı gelince kullanılmalıdır.

12. Ders gezilerine çıkılmadan önce, yapılacak incelemeler-
le ilgili öğrencilerle birlikte etraflı bir plan hazırlanmalıdır.
Bu geziler sırasında kısa notlar aldırılmalı, taslak ve krokiler
çizdirilmeli, sınıf müzesine konulmak veya koleksiyonlarda
üzere taş, böcek, toprak, ot vb. saklatılmalıdır. Ders gezilerinde
yapılan gözlemler okula dönüldükten sonra maksada uygun
olarak değerlendirilmelidir

13. Tabiat ve yaşanılan hayat, öğrencilerin etkinliklerde
bulunacakları bir laboratuvar ve iş yeri olduğu kadar aynı za-
manda yararlanılacak, gözlenecek en önemli bir alandır. Köyde
Fen Bilgisi konularının işleme yeri, okul içi olmaktan çok dağ-
ları, dereleri, tarlaları, bitkileri, hayvanları, evleri her çeşit
araçları ve bütün insanları ile toptan köyün kendisidir. (Hay-
vanlara ait konular köyün okulun ve öğrencilerin kendi hay-
vanları üzerinde verildiği gibi, bitkilere ait konular da yine kö-
yün, okulun ve öğrencilerin kendi ekinleri, ağaçları, sebzeleri
üzerinde işlenmelidir).

14. Fen Bilgisi üniteleri ele alınıp işlenirken, özellikle o
çevrede yaşayan insan hayatı ve çevresinin ekonomik özellik-
leri üzerinde önemle durulmalıdır.

15. Sağlıklı büyüme, zenginlik kaynaklarımız gibi bazı üni-
telerle ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıracak konular
(Temizlik, beslenme, kazalardan ve hastalıklardan korunma;
ormanları koruma ,çevre zenginliklerinden faydalanma vb.)
üzerinde sadece ünite işlendiği sürece durulmakla yetinmemeli,
bu konular yıl boyunca imkân ve fırsatlardan yararlanılarak
zaman zaman ele alınmalıdır.

16. Köyde Fen Bilgisi, tarlada, köyün sokaklarında, oku-
lun uygulama bahçesinde, işliğinde, işlerin kendi tabii akışları
içinde yürütülmeli, böylece çocuklar gerekli bilgileri, başarıl-
masını üzerlerine aldıkları işler ve etkinlikler sırasında kazan-
malıdırlar. Okulun bahçesindeki kümes ve ahırlarda, bakımını
üzerlerine aldıkları hayvanlar ve bitkilerle uğraşırken bir ta-
raftan da, bunların özeliklerini incelemelidirler. Bilgisizlik ve
bakımsızlık yüzünden bozulan bitkilerin, hastalanan hayvan-
ların iyileştirilmesi çevredeki teknik elemanların yardımiyle
öğretilmelidir.

17. Bahçenin, kümeslerin, akvaryum ve ensektaryumların
tatil aylarında da bakımı için çare bulunmalı ve çocukların
bunlarla ilgisi kesilmemelidir.

18. Bu derste işlenecek konular millî ekonomi bakımından
da incelenmeli, rakamlar ve grafiklerle belirtilmelidir. İlgili
dersler bu işte Fen Bilgisine yardımcı olmalıdır. Her çevrenin
incelenen konu ile ilgili hayvanları, bitkileri, kurumları, fab-
rikaları ayrıca açıklanmalı ve bu konular, bu suretle derinleş-
tirilmelidir. (Çevrenin ekonomik etkinlikleriyle ilgili ürünler
tütün, pancar, pirinç, incir, üzüm, afyon, fındık gibi ürünlerdir.)

19. Çevrede bulunmayan eşya, hayvan, bitki ,alet vb. zaruri
olarak incelettirilmemeli, bunlar hakkında temin edilecek araç
ve gereçlerle, resimlerle bilgi verilmelidir.

20. Fen Bilgisi dersleri köyde tarım ve iş çalışmalarında ve
sağlık işlerinde karşılaşılan problemlerin bilimsel bir şekilde
çözüldüğü bir ders olarak ele alınmalıdır.

21. Öğretmen bir yandan bilimsel düşünüş yollarını öğretir
ve kazandığı becerilerle çevresine örnek olmaya çalışırken, bir
yandan da, köy okulunu ve kendi evini istenilen şekilde tanzim
ederek, yemek, yatak, mutfak vb. gibi ev hayatına ait işlerini
de örnek olacak şekilde düzenlemenin önemini hatırdan çıkar-
mamalıdır.

22. Fen Bilgisi derslerinin amaçlarına ulaşabilmesi için,
okulu bir aile çevresi haline getirerek yakın çevre ve ailelerle
sıkı, samimi bağlar kurmalı ve bunu devam ettirmelidir. Öğ-
retmen, mümkün olan hallerde ailelere de rehberlik etmelidir.

23. Okul hayatında, yemek pişirmek, toz almak, okulun ve
çevrenin temizliğine katılmak, hastaya bakmak gibi günlük iş-
lere yer vermelidir.

24. Fen Bilgisi derslerinde, ev ekonomisi konusunda Arit-
metik dersleriyle yakın ilgi sağlanmalı aile bütçesi düzenleme
yolları incelenmeli, öğrencileri bilgili ve ölçülü birer tüketici
olarak gündelik alışveriş işlerini düzenlemeleri için eve alına-
cak yiyecek ve giyecek maddelerinin değeri, temizliği, saflığı,
tazeliği, sağlamlığı, dayanıklığı ve güzelliği üzerinde durul-
malıdır.

25. Derste ve başka yerlerde otururken veya iş yaparken,
vücut duruşunun, gözle iş arasındaki uzaklığın sağlık kuralla-
rına uygun olmasına önem verilmelidir.

26. Öğretmen, okulun, öğrencilerin temizlik ve sağlıklariy-
le yakından ilgilenmeli ve gerekli tedbirleri almalıdır. Ailelerin
kendi kendilerine yapamadıkları temizlik işleri sıraya konarak,
öğrenci ekipleri tarafından başarılabilir. Bit, tahtakurusu ve
pire ile savaşma işini öğretmen, ciddî olarak ele almalı, bu bö-
ceklerin sağlığımızı tehdit ettiğini, çeşitli hastalıklara sebep
olduklarını ve bunların insanın vücudunda ve eşyasında bulun-
masının pek zararlı şeyler olduğunu öğrencilere telkin etmeli-
dir. Bütün bu işlerde öğretmen çok dikkatli olmalı, aileleri bu
konulara inandırmalı, sırasında bölge sağlık memuru ile işbir-
liği yapmalıdır.

27. En elverişsiz bir yerde bile alınacak tedbirlerle çevrede
sağlığa uygun imkânlar hazırlanabileceği, örnekler verilmek su-
retiyle, gösterilmelidir. Köylerde öğretmenler, öğrencilerin ev-
lerinde bu imkânları başarmalarına yardımcı olmalıdır. Öğret-
men okul işliğinde önce her öğrenciye basit malzeme ile kere-
vet, karyola yaptırmalı; sonra bu işi yavaş yavaş genişleterek
ailelere de aynı şeyleri münasip zamanlarda yaptırmak sure-
tiyle köylüyü yer yatağından kurtarmalıdır. Öğretmen diğer
evlerde, kendi evinde olduğu gibi masa, sandalye, çatal, bar-
dak gibi eşyanın kullanılmasına çalışmalıdır.

28. Öğretmen, çocuk bakımı konusunda ailelerde rastalanan
yanlış ve zararlı gelenek ve göreneklere öğrencilerin dikkatle-
rini çekmeli, bunlardan kurtulmak için telkinlerde bulunmalı-
dır.

29. Fen Bilgisi içinde yer alan tarım çalışmalarının isteni-
len şekilde yararlı olabilmesi için bu çalışmalar uygulama bah-
çesinde, gerçek iş halinde yürütülmelidir.

30. Sırası geldikçe çevrede bulunan tarım işlerinden başka
yetişmesi mümkün olup da çevrede üzerinde durulmayan ta-
rım işlerine de başlanmalı ve okuldaki tarım çalışmalarının
çevre için örnek olacak ve çevreye yenilikler getirecek şekle
konmasına önem verilmelidir. (Cins tavuk yetiştirmek, yeni fi-
danlık kurmak, bağ olmayan yerlerde asma çubuğu yetiştir-
mek, arıcılık, ipek böcekçiliği, sebzecilik, ağaç dikmek, köyde
bulunmayan tahıl ürünlerini yetiştirmek gibi.)

31. Çalışmalarında öğretmen yalnız kendi bilgi ve becerile-
riyle kalmayarak çevrede bu konularda en iyi ve en ileri bilgisi
olan kimselerden yararlanmalı, onların kendisine yardım etme-
lerini sağlamalıdır. Böylece öğrencilerin yetişmesine önem ver-
melidir. Hele arıcılık, ağaç ve bağ dikme, sebzecilik gibi öğret-
menin başaramıyacağı işlerde, köyde bunları yapmakta usta

olan kimselerden, okulda bir öğretmen gibi yararlanılması uygun olur.

32. Okulun bazı tarım çalışmalarında öğrenci gücünün yetmediği zamanlarda, çevrede çalışan kimselerden de yararlanmak, onları yardıma çağırmak yerinde olur. Bu suretle öğrenciler arasında karşılıklı yardım, birlikte iş yapma ve elbirliği ruhu sağlandığı gibi köylü ile öğrenci arasında da aynı iş içinde ve aynı amaca doğru yardımlaşma ve elbirliği sağlanmış olur.

33. Tarım bölgelerindeki öğrencilerin tarım işlerine bağlanmalarını ve bu işlerde bir üretici olarak çalışma alışkanlığı kazanmalarını teşvik için, uygun mevsimlerde aynı okul öğrencileri veya bölgedeki okulların öğrencileri arasında ürün ve hayvan sergileri tertip edilmeli; öğrenciler, yetiştirdikleri ürün ve hayvanların verim ve kalitelerini değerlendirme maksadıyle zaman zaman yarışmalar yapmalıdır. Bu çalışmaların başarılı sonuçları çevreye yayılmalıdır.

Yarışmaların amacı, çocukların birbirlerinin çalışmalarına değer vermek, yardımlaşma duygularını geliştirmek, çocukları tarım çalışmalarında elbirliği ile daha verimli sonuçlar almaya teşvik etmek ve bütün bu çalışmaların, çevrenin yaşama şartlarını iyileştirmeye doğru yöneltmek olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Okulu bitiren gençlerin de bu çalışmalara katılmaları ve ana babaların bu çalışmaları desteklemeleri sağlanmalıdır.

34. Beslenme eğitimine Programda önemli yer verilmiş olduğundan, öğretmen, sağlıklı nesiller yetiştirilmesinde beslenmenin ve çeşitli besinler almanın önemini daima gözönünde bulundurmalı, bu hususta kendi yaşayışı ve pratik çalışmalarıyle öğrencilerine ve çevreye örnek olmalıdır.

Çevrede yetiştirilen çeşitli besin maddelerinin değerlendirilmesine ayrıca önem verilmelidir.

35. Okulda ve çevrede yaptırılacak bütün işlerde öğrencilerin gelişi güzel iş yapmaları önlenmeli; onlara başlanan işi bitirme, iyi ve temiz iş yapma ve intizam alışkanlığı kazandırılmalı; sade ve basit işlerdeki güzellik ve değer her zaman gösterilmelidir.

36. Fen Bilgisi derslerinde yer alan üniteler işlenirken bu konuların:

a) Çocuğun merak ve tecessüsleriyle geniş çapta ilgili bulunduğu,

b) Çocuğun yaparak öğrenmesine, dolayısiyle gerekli bilgi ve becerikliliği daha kolay elde etmesine ve sindirmesine imkân verdiği,

c) Elde edilen bilgi ve becerilerden pratik olarak çocuğu ve çevresini yararlandırma avantajı sağladığı,

ç) Duyu organlarının eğitimine çok imkân verdiği, gözönüne alınarak bu derslerin ayrı bir özelliğe sahip bulunduğu bilinmeli ve bundan gereği gibi yararlanılmalıdır.

37. Fen Bilgisi dersi üniteleri değişik çevre özellikleri dikkate alınarak oldukça detaylı hazırlanmıştır. Öğretmen ve öğrenciler ünite planını hazırlarken o çevrenin eğitsel, ekonomik, sosyal ihtiyaçlarını gözönünde bulundurarak birçok ayrıntıları atabilir, gerekli gördüklerini ekliyebilir veya üniteye daha az, çok zaman ayrabilirler. Fakat her durumda proğramda gösterilmiş üniteler aynen kopya edilerek bir ünite planı olarak kullanılmamalıdır. Konuların aynen alınması uygun görülse de bu konuların ayrıntıları öğrencilerin seviyeleri, ilgi ve ihtiyaçları, çevre özellikleri ve imkânlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

38. Fen Bilgisiyle ilgili çalışmaların verimli sonuçlara ulaşabilmesi için öğretmen:

a) Bazan lider, bazan konuyu geliştiren bir üye, öğrenciler sınıfta bir konu ile ilgili bilgi verirken de bir dinleyici olmalıdır.

b) Öğrencilerin gelişmesi ve yetişmesi hususunda da yol gösterici olmalıdır. Yapılan gözlemlerin ve tartışmaların sonuca bağlanması sırasında da öğretmen, liderliği elde bulundurmalıdır.

c) Öğrencilerin ihtiyaçlarına, en iyi şekilde cevap verecek çalışmaların seçimi, çeşitli görüşlerin ortaya atılması ve tartışılması sırasında sınıfta rahat konuşma havası yaratmalıdır.

ç) Öğrencilerin geçmişteki bilgi ve tecrübelerini yeni çalışmalar için hareket noktası kabul etmeli, onlara bu problemleri tesbit ve çözme konularında yardımcı olmalıdır.

d) Toplumun, kaynaklarıyle sıkı bir temas sağlamalı, verimli bir işbirliği kurmalı ve öğrencilerin bilgi toplayacağı yerleri onlara tavsiye ve tarif etmelidir.

e) İhtiyaca göre grup veya küme çalışmalarına ne zaman ve ne miktarda yer vereceğini tespit etmelidir.

f) Derslerden beklenilen amaca ulaşabilmek için öğrenci velileriyle ve zamanında çevre halkı ile sıkı bir işbirliğine muhtaç bulunduğunu hatırdan çıkarmamalıdır.

SINIF . IV.

KONULAR:

ÜNİTE I — DÜNYAMIZ VE GÖKYÜZÜ.

A. Dünyamız.

1. Dünyamızın oluşumu.

a) Dünyamızın meydana gelişi (Güneşten kopması, soğuma, katılaşma ve milyonlarca yılda olan yavaş değişme).

b) Dünyamızın şekli (Yuvarlaklığını gösteren kanıtlar).

c) Dünyamızın yaşı (Fosillerin söyledikleri).

2. Yer kabuğu.

a) Üzerinde yaşadığımız yer kabuğunu inceleyelim .(Kayaların incelenmesi, çeşitleri, madenler).

b) Toprağın meydana gelişi. (Kayaları ufalayan etmenler, su, ısınma, soğuma, rüzgâr, canlılar vb.)

c) Toprak çeşitleri. (Killi, kumlu, kireçli, hümüslü topraklar).

ç) Yerin iç tabakaları, (Taşküre, ateşküre (Mağma), çekirdek kısaca belirtilecektir).

d) Volkan ve yer sarsıntıları. (Yer kabuğunun çatlaması, yerleşme ve sallanması, mağmanın yeryüzüne çıkışı, yurdumuzun sönmüş volkanları ve deprem bölgeleri; depremlerden en az zararla kurtulabilme tedbirleri).

B. Uzay.

1. Uzayın enginliği.

a) Bütün yıldızlar, güneş, ay ve dünya uzaydadır. Bunlar birbirinden çok uzaktadır.

b) Güneş ışık ve ısı enerjisi kaynağıdır. (Güneş olmadan yaşayamayız)

2. Güneş sistemi.

a) Güneş sistemi, güneş ve dokuz gezegen topluluğudur.

b) Güneş, güneş sisteminin ortasındadır ve bütün güneş sistemi uzayda hareket eder (Gezegenler sönmüş yıldızlardır. Güneşin ışığını yansıtırlar. En büyükleri, en küçükleri, dünyaya en yakın ve en uzak olanları hakkında kısaca bilgi verilecektir.)

c) Güneşin çekim kuvveti.

3. Dünyamızın hareketleri.

a) Dünyanın kendi etrafında dönüşü (Gece ve gündüzün meydana gelişi)

b) Dünyanın güneş etrafında dönüşü (Mevsimlerin meydana gelişi, süreleri ve yıl).

c) Yerçekimi kuvveti (Ağırlık).

4. Dünyamızın en yakın komşusu ay.

a) Ay dünyanın uydusudur. (Ayın dünyaya uzaklığı, dünyanın etrafında dönüşü).

b) Ay güneşten aldığı ışığı dünyaya yansıtır. (Ayın görünüş şekilleri ve hareketleri, dünyanın dönüşü ile ilişkisi).

c) Ayın çekim kuvveti (gel - git hareketleri).

ç) Ay ve güneş tutulmaları.

d) Ay hakkında bu gün bildiklerimiz (Bilim adamlarının ayı tanıma çalışmaları. Bu yoldaki ilerlemeler, toplanmış olan bilgiler; insanların aya seyahat projesi ve gerçekleştirme derecesi. Ayda su, hava ve yaşayan varlıklar yoktur).

5. Uzayda insan (yakın yıllarda yapılan araştırma ve ilerlemeler, roketler, astronotlar, uzay gemileri, suni peykler, uzayda yürüyen ilk insan. Uzayda ağırlık yoktur. Bunlar hakkında resim ve okuma parçalarından faydalanarak gerekli bilgi kısaca verilecektir).

ÜNİTE II. YERYÜZÜNDE SULAR VE ETRAFIMIZI SARAN HAVA.

(Su ve hava).

A. Yeryüzünde sular.

1. Denizler, göller, akarsular. (Yeryüzünün % 75'i sularla kaplıdır).

2. Yeraltı suları (Kaplıca, içme ve maden suları).

3. Suyun yeryüzünde akışı ve etkileri (Vadi, ova, delta ve yaylaların meydana gelmesi).

4. Suyun tabiattaki dolaşımı (Suyun fiziksel halleri).

5. Suyun toprak ve canlılar için önemi. (Bitki örtüsü, sulardan faydalanma ve suyun zararları. Ayrıntılara gidilmeyecektir).

6. İçtiğimiz su ve sağlığımız (İçilebilir su ve özellikleri. Suyun temizlenmesi, sert sular ve sertliğinin giderilmesi, suyumuzu sağladığımız kaynak, su yolları ve suyun korunması).

B. Dünyamızı saran hava. (Üzerinde yaşadığımız toprak, hava tabakası ile sarılmıştır).

1. Hava tabakası: Atmosfer ve kalınlığı.

2. Toprakta, suda ve taşlarda da havanın bulunuşu.

3. Havanın varlığının etkileriyle anlaşılması:

a) Havanın yer kaplaması.

b) Havanın ağırlığı.

c) Havanın basıncı ve ölçülmesi.

C. Hava durumu.

1. Bulutlu, yağmurlu, karlı, bulutsuz, güneşli, güneşsiz ve rüzgârlı havalar. Hava değişmelerinin tespiti.

2. Hava niçin değişir?

a) Havadaki sıcaklığın değişmesi (Güneşten dünyamıza gelen ısının, günün, yılın değişik zamanlarında değişik oluşu; sıcaklığın termometre ile ölçülmesi; ve aletin yapısının kısaca tanıtılması).

b) Hava basıncının değişmesi (Sıcaklığın değişmesi basıncı değiştirir. Alçak ve yüksek basınçlar, hava akımı, çevremizin rüzgârları, rüzgâr gülü);

c) Havadaki nem miktarının değişmesi (Isının katılara, sıvılara ve gazlara etkisi, suyun buharlaşması, yoğunlaşma ve yağışlar. Bulutlar, sis, yağmur, kar, dolu, kırağı ve çiğ halleri).

ç) Hava durumu (Meteoroloji, hava raporları ve önemi, hava durumunu ölçen aletler).

Ç. Havanın yaşayışımız üzerine diğer etkileri.

1. Havanın itme ve kaldırma kuvvetinden yararlanma. (Uçakların, balonların, yelkenlilerin, değirmenlerin çalışmasında havanın etkisi).

2. Havanın solunum olayındaki yeri (Havasız yaşayamayız).

3. Havanın yanma olaylarındaki önemi (Ateş ve kontrolu, paslanma, besinlerin vücudumuzda yanması).

D. Hava ve sağlığımız (Mevsimlere göre giyim, temiz ve kirli havanın sağlığımız bakımından önemi, hava aracılığı ile geçen hastalıklar).

ÜNİTE III. CANLILAR DÜNYASINI ARAŞTIRALIM.

A. Çevremizdeki canlıları inceleyelim.

1. Çevremizde hangi canlılar yaşıyor? (Bitkiler, hayvanlar, insanlar).

2. Bunların ortak özellikleri. (Her canlı kendi cinsinden bir canlıdan doğar. Bütün canlılar hücrelerden yapılmışlardır. Solunum yaparlar, boşaltım yaparlar, beslenirler, büyürler, hareket ederler, çoğalırlar ve ölürler).

3. Canlılar arasındaki ilişkiler. (Tabiatta denge. Hayvanlarla bitkiler, bitkilerle hayvanlar ve bütün bunlarla insanlar arasında çoğunlukla beslenmeye dayanan kuvvetli bağlar vardır. İnsan zekâsı ve yetenekleriyle öteki canlılara hâkim olmuştur).

B. Çevremizdeki bitkileri araştıralım.

1. Bitkiler çeşitli ortamlarda yaşarlar.

a) Karada yaşayan bitkiler.

b) Suda yaşayan bitkiler.

2. Bitkiler gelişip büyümek için beslenmeye muhtaçtırlar.

a) Tohumun çimlenmesi.

b) Bitkileri meydana getiren kısımlar (Kök, gövde ve yaprak) ve bunların bitkilerin beslenmesindeki önemi.

c) Bitkinin ışığa, suya, havaya ve madensel maddelere ihtiyacı.

3. Bitkilerde yaza ve kışa girerken meydana gelen değişiklikler.

a) Yaprak ve yapraktaki renk değişmeleri.

b) Besin depo etme ve harcama.

c) Tohum meydana getirme (Çiçek, meyva ve tohumların meydana gelişi ve dağılması).

ç) Bitkilerin kışa hazırlanışları (Yaprak dökümü, uykuya dalma, uyuma ve baharda uyanışları).

4. Çevremizdeki bitkilerden yararlanma.

a) Giyecek yapımında ve yiyecek olarak faydalanılanlar.

b) Yakacak olarak kullanılanlar.

c) Yapı işlerinde ve mobilya yapılmasında kullanılanlar.

ç) İlâç, boya ve kokulu maddeleri elde etmede kullanılanlar.

d) Çevremizi güzelleştirmek için süs bitkisi olarak kullanılanlar.

e) Ormanlarımızın sağladığı faydalar ve ormanların bakımı ve korunması (Orman bulunan yerlerde bu konu daha büyük bir önemle ele alınacaktır).

C. Çevremizdeki hayvanları araştıralım.

1. Hayvanlar çeşitli ortamlarda yaşarlar.

a) Karada yaşayanlar.

b) Suda yaşayanlar.

c) Hem karada, hem suda yaşayanlar.

d) Uçan hayvanlar.

Not: Bu hayvanlara, çevreden bir iki örnek verilerek yaşadıkları ortamla vücut yapıları ve solunumları arasındaki ilgi belirtilmek suretiyle, öğrencilerin dikkati çekilecektir.

2. Bütün hayvanlar yumurtadan meydana gelirler (Yumurtanın yapısında bulunan besin miktarlarına göre canlıların meydana geliş şekilleri, kuşlar, kurbağagiller, memeliler).

a) Tavuk yumurtasının yapısı.

b) Civcivin meydana gelişi.

3. Çevremizdeki hayvanlardan yararlanma.

a) Bize besin (et, süt, yumurta ve bal) verenler.

b) Bize giyim maddesi verenler.

c) Bize arkadaşlık edenler.

ç) Güçlerinden yararlanılanlar.

Not: Çevrede bulunan hayvanların bu sınıflamaya göre listeleri yapılacak, ilgi çekici yaşayışları ve özellikleri üzerinde durulacaktır. (Beslenmeleri, yuva kurmaları ve çoğalmaları, büyümeleri, yavrularını beslemeelri, yaşadıkları yerler, mevsimlere uymaları, kış uykuları ve göçler, toplu halde yaşamaları vb.).

4. Gözümüzle göremediğimiz hayvan ve bitkiler de vardır. (Özel araçlarla görülebilenler).

ÜNİTE: IV. MADDE VE ENERJİ.

A. Cisim, madde ve özellikleri.

1. Cisim belli bir şekli ve büyüklüğü olan maddedir. (Bakır, demir, porselen birer madde, demir çubuk, bakır para, demir çivi, porselen tabak birer cisimdir.

2. Her maddenin kendine mahsus bir hali (katı, sıvı, gaz) ve kendine mahsus özellikleri vardır. (Sertlik, saydamlık, renk, yoğunluk vb.).

3. Maddeleri özelliklerine göre kullanırız. (Özelliklerini belirten kullanma yerleri).

4. Maddelerin özelliklerini değiştirebiliriz. (Yumuşak demirden çelik yapılması gibi).

5. Bir maddenin üç halinin birbirine dönüşümü (Su normal olarak sıvı halinde bulunur, su buharı suyun gaz halidir, buz katı halidir).

6. Solunum yaptığımız havada bulunan gazlar (Havadaki oksijen ve solunumdaki önemi).

B. İş yapma yeteneği olarak enerji.

1. Yediğimiz besinlerin vücutta yanarak enerji ve hareket sağlaması.

2. Rüzgârın yeldeğirmenlerini işletmesi, yelkenlileri yüzdürmesi.

3. Suyun çarkları çevirmesi.

4. Benzin, mazit, kömür gibi maddelerin yanarak makinaları işletmesi.

5. Büyük enerji kaynağı olarak güneşin, canlıları yaşatması.

6. Bir enerji şekli olarak elektrik (Evde, sokakta, fabrikada elektriğin gördüğü işler, piller ve akümülatörler).

Not: Bu kuvvetlere ve yaptıkları işlere çocukların dikkati çekilerek enerji kavramı verilecek, bunlar ayrı ayrı konular olarak ele alınmayacaktır.

C. Makinaları meydana getiren basit parçalar.

1. Silindir biçimli parçalar (Tekerlek ve dingil, tekerleğin gelişmesi ve uygarlıktaki önemi).

2. Kaldıraçlar ve sağladığı faydalar (Çeşitlerine gidilmeyecek),

3. Makaralar ve kullanıldığı yerler:

4. Çıkrık, dişli çark ve kullanıldığı yerler.

5. Eğik düzlem ve kullanıldığı yerler.

6. Vida ve kamalar.

Not: Bu parçaların, yük taşımada, kuvvetin iletilmesinde ve işin kolay görülüşünde kullanılışları, makinaların ve vücudumuzun nerelerinde yer aldıkları örnekleri ile gösterilecektir.

Ç. Makinalardan meydana gelebilecek kazalar ve bu kazaları önleme yolları.

D. Mıknatıslar.

1. Mıknatısların bazı metalleri çekmesi.
2. Mıknatısın kutuplarının itme ve çekme kuvvetleri.
3. Mıknatısın kullanıldığı yerler (Basit örnekler ve pusula).

E. Ses nedir ve nasıl iletilir.

1. Sesin titreşimlerden meydana gelişi.
2. Sesin iletilmesi. (Ses dalgaları, ses ve hava, sesin hızı, yankı, sesin geçmesini önleme, sesin gazlardan başka katı ve sıvı maddelerde de iletikliği).
3. Gırtlakta sesin meydana gelişi, nasıl konuşuruz.
4. Müzik aletleri nasıl ses çıkarır? (Telli sazlar, vurma sazlar, nefesli sazlar).
5. Sesi nasıl işitiriz? (Olayı belirtecek şekilde kulağın yapısı kısaca açıklanacaktır).

S I N I F V.

ÜNİTE I: ZENGİNLİK KAYNAKLARIMIZ

A. Çevremizin toprağı.

1. Çevremizin toprağından nasıl yararlanıyoruz?
2. Topraklarımızın ne kadarını kullanabiliyoruz? (Ekilen topraklarımız, çayır, otlak ve meralarımız, ürün getirmeyen topraklarımız. Miktarlarının istatistiklerinde araştırılması).
3. Toprağımızın verimini araştıralım (Toprağımız daha fazla hangi ürünlerin yetiştirilmesine elverişlidir? Toprağımızı en iyi şekilde nasıl değerlendirebiliriz?)
4. Toprağımızı daha verimli hale nasıl getirebiliriz?

a) Gübreleme ve gübre çeşitleri.
b) Dinlendirme (Nadas).
c) Sıra ile ekim (Değişik bitkilerin ekilmesi).
ç) Modern tarım aletlerinin kullanılması, faydaları.
d) Sulama ve metodları.

5. Toprak kaybı:

a) Çeşitli sebeplerle meydana gelen erozyon.
b) Toprağın erozyondan korunması (Ağaçlandırma, teraslama, kanalizasyon ve bentler) .

B. Sularımız.

1. Yeraltı sularımız ve bunlardan yararlanma (Kuyu, kaynak, maden ve kaplıca suları, bu kaynakların korunması, daha iyi yararlanma yolları).
2. Çevremizin akarsuları, göl ve denizlerden yararlanma:

a) Suyun hareket enerjisinden yararlanma (Elektrik üretme, barajlar yardımı ile santralleri, değirmenler ve çarkları işletme; tarımda sulama, barajlar ve kanalizasyon. Suyun iyi kullanılması ve israf edilmemesi; ulaşımda sudan faydalanma, bunlardan çevremizde kullandıklarımız hangileridir?)
b) Suyun kaldırma kuvvetinden faydalanma (cisimlerin suda yüzmesi, gemiler).
c) Su ürünlerinden yararlanma (Bulunan yerlerde tuz, balık üzerinde ekonomik ve besin değerleri bakımından durulacaktır. Balıkçılığın memleketimiz için önemi belirtilecektir).
ç) Suyun zararlarından korunma (Seller çevremizde sel tehlikesi ve tedbirleri).
d) Kuraklığa karşı tedbirler.

C. Hayvanlarımız.

1. Çevremizde ekonomik değeri olan hayvanlar (Arı, ipekböceği, koyun, sığır, tavuk, balık ve diğer deniz ürünleri gibi).

a) Bakım yolları, barınak ve temizlikelri,
b) Çoğaltılması ve ıslahı (Hayvan ıslah istasyonları, hara ve mandıralardan faydalanma).
c) İyi beslenme yolları (Memleketimizde yem sanayii ve önemi).
ç) Hastalıklardan korunmaları.

2. Çevremizdeki av hayvanları (Faydalanma ve korunmaları).
3. Hayvan ürünlerinin değerlendirilmesi:

a) Saklama ve paketleme.
b) Daha iyi pazarlama,
c) Kooperatifçilik, (Süt kooperatifi gibi, hayvan ürünleri ile ilgili koopetariflerin kurulması).

Ç. Bitkilerimiz.

1. Çevremizde ekonomik değeri olan bitkiler ve yetiştirilmesi (Sebze, meyve, pamuk, tütün, çay, haşhaş, ay çiçeği, şeker pancarı gibi):

a) Tohum seçme ve tohum ıslah istasyonları ile işbirliği.
b) Aşılama ve çeşitleri.
c) Yabancı ot ve bitki hastalıkları ile mücadele (İlâçlama, çapalama ve kullanılan başka usuller; ilâçlardan meydana gelebilecek zehirlenmeler).

2. Ormanlarımız (Ormanın önemi, ormanların korunması, ormanlarımızın düşmanları, balta, böcek, keçi, yangın, parazitler, yurdumuzun ormanları, çevremizin ağaçlandırılması.
3. Bitki ürünlerini değerlendirme:

a) Ürünlerin saklanması, paketlenme, ve ambalajlanma.
b) Daha iyi pazarlama,
c) Konservecilik ve turfandacılık (Elverişli bölgelerde),
ç) Kooperatifçilik, (Pamuk, tütün kooperatifi gibi bitkilerle ilgili kooperatiflerin kurulması),
d) Tohum ıslah istasyonu, Ziraat Dairesi, Ziraat Bankası, Zirai Donatım Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisinden faydalanma, kredinin nereden ve nasıl temin edileceği,

D. Yeraltı zenginliklerimiz.

1. Çevremizdeki yeraltı zenginlikleri (Gözle görülebilen özellikleri, kullanıldığı yerler ve önemi).
2. Yurdumuzun yeraltı zenginlikleri (Maden kömürü, demir, bakır, krom, petrol gibi önemlileri üzerinde durulacak) .

ÜNİTE II: VÜCUDUMUZU TANIYALIM.

A. Hareketimizi sağlayan organlar.

1. İskelet, kemik ve yapısı, eklemler ve kaslar (İskeletin görevleri, çeşitli kemiklerimiz) .
2. Kemik ve kas sağlığı,
3. Merkezi sinir sistemi (Beyin, beyincik ve omur ilik soğanı), omur ilik, sinirler ve görevleri (kısaca verilecektir).

B. Duyu organlarımız.

1. Görme duyusu organı: Göz (Görmenin önemi, teferruata gidilmeden gözün yapısı ve nasıl görürüz. Göz kusurları ve düzeltilmesi, göz hastalıkları trahom, arpacık, konjonktivit, katarakt ve göz sağlığı ile ilgili alışkanlıklar kısaca verilecektir).
2. İşitme duyusu organı: Kulak (İşitmenin önemi, teferruata gidilmeden kulağın yapısı ve nasıl işitiriz, kulak hastalıkları ve sağlığı ile ilgili alışkanlıklar kısaca verilecektir).
3. Koklama duyusu organı: Burun (Koku almanın önemi, nasıl koku alırız, bir solunum organı olarak burunun önemi, burun sağlığı ile ilgili iyi alışkanlıklar kazandırılacak şekilde verilecektir).
4. Tatma duyusu organı: Dil (Tat almanın önemi, nasıl tat alırız, dilin diğer görevleri kısaca verilecektir).
5. Dokunma duyusu organı: Deri (Yapısı, görevleri ve deri sağlığı ve temizliği üzerinde önemle durulacaktır).

C. Kanımız, dolaşım ve yaşayışımızdaki önemi.

1. Yediğimiz besinlerin kana karışması, sindirim sistemi meydana getiren organlar ve sindirim olayı. (Sindirim organlarımız ve görevleri, besinlerin nasıl sindirildiği. Sindirim organları ile ilgili başlıca hastalıklar; ishal, dizanteri, tifo, kolera, ülser, bağırsaklarımızda yaşayan parazitler ve bunlardan korunma çareleri üzerinde önemle durulacaktır.
2. Kanın yapısı:

a) Kan sıvıcı ve hücreleri (Al yuvarlar, ak yuvarlar ve kan pulcukları yapı ve görevleri).
b) Kirli ve temiz kan.
c) Kan grupları ve bunların bilinmesinin önemi (A-B-AB-0, kan nakli, kan bankası ve Rh faktörü üzerinde kısaca durulacaktır).

3. Kanın vücutta dolaşımı ve temizlenmesi:

a) Kanın vücutta dolaşımı. [Kalbimiz ve görevi, damarlarımız ve görevleri, kalbimizle akciğerler (dolaşımla solunum) arasındaki ilişki.

Büyük kan dolaşımı, küçük kan dolaşımı, nabız hakkında bilgi verilecek ve nabız atışlarının nelerle değişebileceği belirtilecektir.]

b) Akciğerlerde kanın temizlenmesi (Akciğerlerimiz ve görevleri: Solunum olayı, temiz havanın önemi, solunum yolu ile geçen hastalıklar, nezle, grip, verem vb.).
c) Kandaki zararlı maddeler ve bunların dışarı atılması (Deri ve böbreklerimizin ödevleri ve sağlığı).
ç) Vücudumuza kan yolu ile giren mikropların meydana getirdiği hastalıklar (Tetanos, sıtma, tifüs, kuduz ve bunlardan korunma çareleri).

ÜNİTE III: SAĞLIKLI BÜYÜME VE YAŞAMA.

A. İyi beslenme.

1. Niçin besleniriz? (Büyümek, vücudumuzu onarmak, enerji kazanmak için).

2. Çeşitli besin almak ve bunun önemi, temel besin grupları, sağlığa ve bütçeye uygun beslenme,

3. Bebeklerin, çocukların, hastaların ve yaşlıların beslenmesi.

4. İyi beslenme alışkanlıkları:

a) Besinlerin seçimi, tazeliği ve dikkatle temizlenmesi.

b) Besin maddelerinin değeri, korunularak saklanması, hazırlanması ve pişirilmesi.

c) Sofra adabı ve sofranın tertip, düzeni;

ç) Yemek yeme alışkanlıkları (İyi çiğnemek, belli saatlerde yemek, yemek öncesi ve sonrası temizliği, sofrada neşeli olmak üzerinde durulacaktır).

d) Kahvaltının önemi.

B. Temizliğin insan sağlığındaki önemi.

C. Hastalıklardan korunma.

1. Hangi hastalıklarla karşı karşıyayız (Önemli olanlar sıralanacak).

2. Bu hastalıklar nasıl geçer (Yiyecek, içecek, hava ve deri yolu ile).

3. Korunma ve tedavi:

a) Aşı, serum nedir? Farkları ve bağışıklık.

b) İlâçlar ve çok kullanılan bazı ilâçlardan örnekler (Antibiotikler, sulfamidler v.b.).

c) Bir ecza dolabı hazırlama,

ç) Hastalık ve ilâç konusunda çevremizdeki batıl inançlar nelerdir? Ve bunlarla bilgili olarak nasıl savaşırız.

Not: Hastalıklar vücut organları ile ayrıca ele alındığından burada yapılan sınıflamaya göre genel özellikleri üzerinde durulacak, birer birer ele alınmayacaktır.

Ç. Kazalardan korunma.

1. Hangi kazalarla karşı karşıyayız.

a) Trafik,

b) Boğulma, (Suda ve oksijen yetersizliğinde.),

c) Zehirlenme (Zehirli gazlar, zehirli maddeler, bozulmuş yiyecekler v.b.),

ç) Böcek ısırması, yılan ve akrep sokması,

d) Düşmeler,

e) Yanmalar, haşlanmalar.

Not: Bölge özelliğe göre bu kazalardan karşılaşılanlar üzerinde daha çok durulacak, korunma ve kaza anında alınacak ilk yardım tedbirleri öğretilecek ,sargı, ilâçlama, kırık, çıkık sarma, kanı durdurma ,sun'i teneffüs, hasta taşıma becerileri yaptırılarak kazandırılacaktır. Zehirlenme, böcek ısırmaları, yanmalarda kullanılacak belli başlı ilâçlar tanıtılacaktır.

D. Çalışma, dinlenme ve uyku saatlerinin düzenlenmesi,

1. Beden eğitim etkinliklerinin önemi,

2. Boş zamanları değerlendirme, (Okuma, resim yapma, bir müzik aleti çalma, bahçe işleri, ev dekorasyonu, koleksiyon yapma, hayvan besleme, çeşitli basit malzemeleri kullanarak el işleri yapma gibi konulara öğrencilerin dikkati çekilmelidir.)

E. Hava sıcaklığı ve sağlığımız (Mevsimlere göre giyinme, içerde ve dışarda giyinme v.b.)

F. Güneş ve sağlığımız, sağlığımıza uygun aydınlatma.

G. Gürültü ve sağlığımız.

H. İş yerleri ve sağlığımız.

İ. Çevre Sağlığı.

1. Çevrede sağlığımız için çalışanlar (Doktor, hemşire, eczacı, sağlık memuru, temizlik işçisi gibi).

2. Çevremizdeki sağlık kurumları.

3. Çevremizde sağlık şartlarını, yerine getirme yolları:

a) Temizlik,

b) Aşılanma,

c) Bulaşıcı hastalıklardan korunma ve hastalığı ilgililere haber verme,

ç) Hastalıklarımızı başkalarına bulaştırmamaya dikkat etme,

d) Sağlık kurumlarına yardım etme,

e) Devamlı sağlık kontrolundan geçme,

f) Haşereler (Zararlı böcekler)le mücadele.

J. Başkalariyle iyi ilişkiler kurma (Ruh sağlığı).

1. Birbirimizden farklı yönlerimiz (dış görünüşümüz, hareketlerimiz, anne ve babamızdan getirdiğimiz farklı yönlerimiz, daha ziyade göz, kaş, saç rengi, boy, ağırlık gibi bedeni özellikler üzerinde durulacak.)

2. Zayıf ve kuvvetli taraflarımız (Kuvvetli taraflarımızı daha kolay geliştirebiliriz.)

3. Sevgiye, şefkate ,ilgiye, yardıma, hoşgörüye olan ihtiyacımız yanında sabırlı, alçak gönüllü, iradeli ve soğukkanlı olma konusunda alışkanlık kazanma.

ÜNİTE IV: MADDE VE ENERJİ:

A. Maddenin yapısı.

1. Birbirinden farklı bütün maddeler atom denilen çok küçük yapı taşlarından meydana gelmişlerdir. Duyu organlarımızla atomların farkına varamayız.

2. Atomların adlandırılmış kısımları (Çekirdek ve elektronlar, çekirdeğin yapısında sadece parçacıkların adından, yükünden ve çekirdeğin ağırlıklı oluşundan bahsedilecektir.)

3. Elektronların hareketlilik özelliği.

4. Atomdan enerji elde edilmesi. (Atom enerjisinin kullanıldığı yerlerin sözü edilecektir.)

B. Durgun Elektrik, (Çeşitli cisimleri birbirine sürterek durgun elektrik meydana getirmek ve bu elektriklenme olayını elektronların hareketlilik özelliğine bağlayarak basit olarak açıklamak. Saç tararken meydana gelen elektriklenme, naylondan yapılmış giyeceklerin kullanılması sırasında bu olayın daha kolay görüleceği, elektriği ileten ve iletmeyen maddeler.)

C. Şimşek, gök gürültüsü, yıldırım ve yıldırımdan korunma çareleri.

Ç. Akan elektrik ve kontrolü (Bir pilin içindeki kimyasal değişme sonucunda elektrik akımı meydana gelmesi).

1. Pillerin incelenmesi (Basit bir pil yapılabilir).

2. Elektrik devresi; açılıp, kapanması.

3. Bir mıknatısın tel sarılı bir bobin içinde sokulup, çıkarılması sırasında elektrik akımının meydana gelmesi; Faraday deneyi.

4. Santrallarımızda elektrik üreten jeneratör (Mıknatıs ve tel sarılı bobinden meydana gelmiş olması, karışık çizdirmelere gidilmeyecek.)

5. Büyük jeneratörler (Bu jeneratörlerde çok büyük mıknatıslar kullanılır. Bunlara elektromıknatıs denir.)

6. Jeneratörün ürettiği elektriğin evimize gelişi.

7. Su kuvveti olmayan yerlerde buhar kuvvetinden faydalanma (Elektrik üretilmesinde kullanılan başka enerji kaynakları).

D. Kullandığımız elektrik.

1. Elektrikten ışık (Evimize elektrik nasıl geliyor? Elektrik ampulü nasıl yanıyor? Ampul takma, sayaç okuma, elektrik hesapları ve sigorta takılması üzerinde durulacaktır. Ayrıc röntgen ışınları ve faydalarına da değinilecektir.)

2. Elektrikten Isı (Elektrik ocağı, elektrik ızgarası, elektrik fırını, elektrik ütüsü, elektrik sobası, elektrikli çaydanlık gibi örneklerden birisi açıklanacak ve çevrede bulunanlar sınıfa getirilerek incelenecek, kulanışları ve basit çalışma prensipleri üzerinde durulacaktır.)

3. Elektrikten mıknatıs (Elektrik zili, telefon, telgrafın esası modeller veya kısaca şamalarla anlatılacaktır.)

4. Elektrikten iş (Elektrik motoru, basit çalışma prensibi ve kullanıldığı yerler üzerinde durulacaktır.)

5. Elektrikli yayın organları(Radyo, telsiz, televizyon, bunların insanlığa olan faydaları kısaca tanıtılacak bunların çalışma esaslarına, dokunulmayacaktır.)

6. Elektriğin tehlikesi.

a) Elektrik araçlarını kullanma becerileri (Dikkatli olma- araçların tutulacak dokunulacak yerlerini bilme.)

b) Pirizlerden ve çıplak tellerden meydana gelebilecek tehlikeler.

E. Isı enerjisi ve cisimlere etkisi.

1. Isı kaynakları (Cisimlerin yanarak ısı vermesi).

2. Sürtme ile ısı meydana gelmesi (İşten ısı elde etmek.) Isı maddenin çok küçük taneciklerinin hareket enerjisidir. Taneciklerin hareketi ısı üretir.

3. Isının değişik cisimler tarafından değişik miktarda iletilmesi (Isı iletiminin ısıtmada önemi).

4. Suyun ısıyı alma kapasitesi (Suyu buharlaşma ve kaynaması,)

5. Isının cisimlere etkisi (uzama, genleşme, hal değiştirme.)

6. Isının sıcak cisimlerden soğuk cisimlere geçişi, (ısınan havanın hareketi.)

7. Isıdan iş (Buhar makinalarının ve içten yanmalı motorların modellerinden çok basit şekilde çalışma prensipleri anlatılacak.)

Not: Isı konusu sınıf seviyesi ve çevre özelliğine göre daha az ayrıntılı olarak ele alınabilir.

F. Işık hakkında ne biliyorsunuz?

1. Işık kaynakları ve ışık elde etme prensipleri.

2. Işığın yayılması ve hızı.

3. Cisimleri görmemize yarayan ışık, yansıma ve kırılma:

a) Kendisi ışık veren veya ışığı yansıtan cisimler,

b) Işığı geçiren ve geçirmeyen cisimler,

c) Pürüzsüz yüzeylerin ışığı yansıtma özellikleri,

ç) Merceklerin ışığı kırma özellikleri,

d) Çok küçük ve uzaktaki cisimlerin görülmesi için kullanılan araçlar (Büyüteç, mikroskop, dürbün ve teleskopun faydaları),

e) Güneş ışığı (Bir ışık prizması tarafından ışığın renklere ayrılması),

f) Bir cismin renkli görünüşünün sebebi (cisimler, üzerine düşen beyaz ışıktan kendi renklerini yansıtır, diğerlerini yutarlar.)

g) Nasıl görürüz (Gözün yapısında ayrıntıya gidilmeyecek, Fen Bilgisi bakımından görüntünün teşekkülü açıklanacaktır.)

GENELGELER:

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-08724 5-9-74

11109

Konu: «İzmir'den Bursa'ya adlı eser hk.

Atlas Kitabevi (Ankara Caddesi No: 82 — İstanbul) tarafından yayımlanan, aşağıda adı, fiyatı ve yazarları belirtilen kitabın orta ve yüksek dereceli okul öğrencileri ile ilgililere salık verilmesi uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	*Fiyatı*	*Yazarları*
İzmir'den Bursa'ya	10 Lira	Halide Edip Adıvar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Falih Rıfkı Atay, Asım Us.

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-8765 5-9-1974

11110

Konu: «Amerikan - Rus Emperyalizmi» ile «Cep Zırhlısı» adlı eserler hk.

Boğaziçi Basım ve Yayınevi (Çatalçeşme Sokak No: 31/1, Cağaloğlu — İstanbul) tarafından yayımlanan, aşağıda adı ve fiyatı belirtilen kitapların ilgililere duyurulmaları uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	*Fiyatı*
1 — Amerikan - Rus Emperyalizmi	25 Lira
2 — Cep Zırhlısı	25 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-08722 5-9-1974

11111

Konu: «Türkiye'de İhracatın Geliştirilmesi Sorunu» ile «Ortak Pazarın (AET) Sosyal Düzeni ve Ortak Pazarla İlişkilerimizin Sanayiimiz Açısından Sosyal Yapıya Muhtemel Etkileri» adlı eserler hk.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (Mithatpaşa Caddesi No: 46/1 Yenişehir — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda yazarları, fiyatları ve adları gösterilen kitapların, Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu ile Ticaret Liseleri öğretmenleri için faydalı olacağı sonucuna varılmıştır.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	*Yazarı*	*Fiyatı*
1 — Türkiye'de İhracatın Geliştirilmesi Sorunu	Prof. Dr. M. Hiç	30 Lira
2 — Ortak Pazarın (AET) Sosyal Düzeni ve Ortak Pazarla İlişkilerimizin Sanayiimiz Açısından Sosyal Yapıya Muhtemel Etkileri	Dr. Ali Sait Yüksel	50 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 08840 6-9-1974

11112

Konu: «Arapça Dilbilgisi III» adlı eser hk.

Hayrettin Karaman ve Bekir Topaloğlu tarafından hazırlanan, aşağıda adı ve satış adresi belirtilen eserin, İmam-Hatip Okullarının III. sınıfları için yardımcı ders kitabı olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Nusret KARCIOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

Kitabın adı	*Satış adresi*
Arapça Dilbilgisi III	Bekir Topaloğlu Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretmeni Üsküdar — İstanbul

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-08788 6-9-1974

11113

Konu: "Edebiyat Lügatı" ve "Şeyhülislâm Ebussûd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı" adlı eserler hk.

Enderun Kitabevi (Beyaz Saray No: 46, Beyazit — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı, fiyatı ve yazarları belirtilen kitapların ilgililere duyurulmaları uygun görülmüştür.

Kitapların adı	*Fiyatları*	*Yazarları*
1 — Edebiyat Lügatı	20 Lira	Tahir - ül Mevlevi
2 — Şeyhülislâm Ebussûd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı	20 »	M. Ertuğrul Düzdağ

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 08842 6-9-1974

11114

Konu: «Arapça Sarf - Nahiv» adlı eser hk.

Hayrettin Karaman ve Bekir Topaloğlu tarafından hazırlanan, aşağıda adı ve satış adresi belirtilen eserin İmam - Hatip Okullarının bütün sınıfları için yardımcı ders kitabı olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Nusret KARCIOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

Kitabın adı	*Satış adresi*
Arapça Sarf - Nahiv	Bekir Topaloğlu Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretmeni Üsküdar — İstanbul

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 08841 6-9-1974

11115

Konu: «Arapça Dilbilgisi II» adlı eser hk.

Hayrettin Karaman ve Bekir Topaloğlu tarafından hazırlanan, aşağıda adı ve satış adresi belirtilen eserin, İmam - Hatip Okullarının II. sınıfları için yardımcı ders kitabı olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Nusret KARCIOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

Kitabın adı	*Satış adresi*
Arapça Dilbilgisi II	Bekir Topaloğlu Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretmeni Üsküdar — İstanbul

İLÂNLAR:

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucunun isteği üzerine Bakanlığımızca kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Gün Ana Okulu
Kurumun adresi: Bakırköy — Bahçelievler Deli Hüseyinpaşa Sok. No: 16 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Songül Dura
Kurumun kapanış tarihi: 1974 - 1975 Öğretim yılı başından itibaren.

İSTANBUL VALİLİĞİNDEN

Bakırköy İstiklâl Cad. Çavuşoğlu Pasajı 48/2 numaralı binadaki Özel Tuna Dershanesinin kapatılması Millî Eğitim Bakanlığının 2/7/1974 gün ve 420.5-5825 sayılı emirleriyle uygun görülmüştür. Duyurulur.

İSTANBUL VALİLİĞİNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Dershaneye Valiliğimizce kurum açma izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Dershanenin adı: Özel Yayla Dershanesi
Dershanenin adresi: Bakırköy. Bahçelievler Deli Hüseyin Paşa 16/77
Dershanenin kurucusu ve adresi: İbrahim Adalar. Bakırköy. Bahçelievler Deli Hüseyin Paşa Sok. 16/77

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Kurum Açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Altınmakas Konfeksiyon Kursu
Kurumun adresi: Karşıyaka Donanmacı Mah. Banka Sokak 1715/11. 2 Numaralı Daire — İzmir
Kurumun kurucusu: Bedia Seyhan
Kurum açma izni tarih ve sayısı: 4-9-1974 gün ve 7514 sayılı

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA